БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 203 (17.485). • 4 сентябрь 1979 йил, сешанба • Баҳоси 2 тийин.

ДЎСТОНА СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Ш. Р. Рашидов 3 сентябрь куни ЮНЕСКО Бош директори А. М. М'Боуни қабул қилди.

Бўлиб ўтган суҳбат чоғида Ш. Р. Рашидов Совет ҳокимияти йилларида ўзбеклар диёрида рўй берган ўзгартиришлар тўғрисида, Ўзбекистон меҳнаткашлари совет халқларининг дўстона оиласида экономика ва маданиятнинг барча соҳаларида эришган муваффақиятлари ҳақида меҳмонга гапириб берди. Маданият, фан, соғлиқни сақлаш, оммавий аҳборот воситаларини ривожлантиришда Ўзбекистон тажрибаси меҳмонни, айниқса, қизиқтирди. ЮНЕСКО Бош директори бу тажриба тараққиёт йўлига тушиб олган, ўз экономикаси ва миллий маданиятини ривожлантиришга интилаётган жаҳондаги кўпгина мамлакатлар учун ғоят қимматли эканлигини таъкидлади.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. Н. Игнатенко, ЮНЕСКО ишлари СССР комиссиясининг масъул секретари Ю. Б. Кашлев, шунингдек ЮНЕСКО Бош директори кабинетининг директори К. Бекри жаноблари ва бўлим бошлиғи Линдстром жаноблари иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

ТОШКЕНТ. 1979 йил 3 сентябрь. Журналистларнинг халқаро семинари. Суратда: Журналистлар халқаро семинарининг ялпи мажлиси да.

ЎзТАГ фотоси.

Журналистларнинг Тошкентдаги халқаро семинари қатнашчиларига

ЮНЕСКО иштирокида ўтказилаётган халқаро семинарда қатнашиш учун Тошкентга келган Осиё, Африка, Европа ва Америка журналистларини табриклайман.

Сизлар муҳокама қиладиган масалалар ғоят актуалдир. Бизнинг замонамизда оммавий ахборот воситалари халқлар ҳаётида, миллион-миллион кишиларни тарбиялашда ва идеологик жиҳатдан йўналтиришда катта ва тобора кучли роль ўйнамоқда.

Сизлар Совет Ўзбекистони диёрида социалистик жамиятдаги журналистлар ва оммавий ахборот воситалари ижтимоий-иқтисодий ва маданий тараққиётга, СССР халқлари ўртасида қардошларча дўстликни мустаҳкамлашга, юксак интернационализм идеалларига самарали хизмат қилишини ўз кўзингиз билан яққол кўра оласизлар.

Совет кишилари Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқларининг ўз ахборот органларини вужудга келтиришга, ўзларини империализмнинг идеология экспансиясидан ҳимоя қилишга, «маънавий мустамлакачилик»ка чек қўйишга интилаётганликларини тушуниб, хайрихоҳлик билан қарамоқдалар. Бу йўлда зўр бериб курашиш керак эканлиги ва бу ишдаги муваффақият меъёри ривожланаётган давлатларнинг ўз дўстлари ва иттифоқчилари бўлган социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари билан мувофиқлаштирилган ҳаракатларига боғлиқ эканлиги равшан. Бу одилона ишда дунёдаги тараққийпарвар журналистлар бизнинг астойдил мададимизга умид боғлашлари мумкин.

Халқаро иқлим, янги ҳалокатли урушнинг олдини олиш ва инсониятнинг жаҳоншумул муаммоларини ҳал этиш имконияти, ўзаро ишонч ёки ишончсизлик даражаси кўп жиҳатдан турли кенгликларда қандай ахборот тарқатилаётганига боғлиқ бўлади. Шу сабабли ўз қаламини халқлар тинчлиги ва тараққиёти, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, империализм, мустамлакачилик, ирқчилик идеологиясини тугатиш мақсадларига хизмат қилдириш — ҳар бир софдил журналистнинг энг муҳим вазифасидир.

Тошкентдаги семинарда ҳам, сизларнинг бундан буёнги масъулиятли ишингизда ҳам сизларга муваффақиятлар тилайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

ЖУРНАЛИСТ — ТИНЧЛИК УЧУН, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ УЧУН КУРАШЧИ

3 сентябрь куни Тошкентда очилган журналистлар семинари ижтимоий тараққиётда, халқаро муносабатларда оммавий ахборот воситаларининг роли ва вазифаларига бағишланди. Осиё, Африка, Европа ва Америкадаги 52 мамлакатнинг, бир қанча халқаро ташкилотларнинг в а к и л л а р и ЮНЕСКО ишлари билан шуғулланувчи СССР комиссиясининг, СССР Журналистлар союзи ва республика Журналистлар союзининг таклифига биноан Ўзбекистон пойтахтига тўпландилар. Семинарни СССР Журналистлар союзи правлениесининг аъзоси В. Н. Игнатенко очди.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўрток Л. И. Брежневнинг шу анжуманга йўллаган табрикномасида эзгу тилаклар изҳор этилди. Табрикномани КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўрток Ш. Р. Рашидов ўқиб эшиттирди.

Леонид Ильич Брежневнинг халқлар турмушида оммавий ахборот воситаларининг роли тўғрисидаги, совет кишилари Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқларининг ўз ахборот органларини вужудга келтиришга, ўзларини империализмнинг идеология соҳасидаги экспансиясидан ҳимоя қилишга, «маънавий мустамлакачилик»ка чек қўйиш йўлидаги интилишларига тушуниш ва хайрихоҳлик билан қараётганликлари ҳақидаги, ўз қаламидан халқлар тинчлиги ва тараққиёти, қуролланиш пойгасини тўхтатиш, милитаризм, мустамлакачилик, ирқчилик идеологиясини тугатиш мақсадида фойдаланиш ҳар бир софдил журналистнинг юксак бурчи эканлиги тўғрисидаги сўзлари семинар қатнашчиларига чуқур таъсир қилди. Мажлис аҳли Леонид Ильичнинг Тошкентдаги семинарда ҳам, кейинги ишларда ҳам муваффақиятлар тилаб айтган истакларини гулдурос қарсаклар билан кутиб олди.

Семинар қатнашчилари Ш. Р. Рашидовнинг «Оммавий ахборот воситалари тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда» мавзуидаги докладини зўр эътибор билан тингладилар.

Матбуот, телевидение ва радио, деди докладчи, миллионларча кишиларнинг ақл идроки ва қалбига, халқаро сиёсий иқлимга ва жамоатчилик фикрини шакллантиришга жуда катта таъсир кўрсатмоқда. Маълумки, ахборот тарқатиш проблемалари энг мўътабар халқаро ташкилотларда актив муҳокама қилинмоқда.

Биз бу ерда муҳокама қилишимиз лозим бўлган масалалар энг муҳим умуминсоний проблемалар билан ва аввало, ялпи тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш, барча халқларнинг эркин ва мустақил ривожидан иборат реал ҳуқуқларни таъминлаш, жабр-зулм, камситиш ва тенгсизликнинг ҳамма формаларини тугатиш, барча қитъалардаги халқ оммасининг социал тараққиёти ва равнақи истиқболларини белгилаш каби проблемалар билан чамбарчас боғланган.

Бир қанча объектив омиллар шундай ўзаро боғланишни тақозо этади. Социал-сиёсий ва маданий ҳаётнинг умуман активлашганлиги ҳозирги халқаро вазиятда рўй бераётган муҳим ижобий силжишлар, неча ўнлаб ёш мустақил давлатларнинг жаҳон майдонига чиққанлиги ана шундай омиллардандир. Ҳозирги оммавий ахборот воситаларининг «информацион портлаш» деб аталган нарса билан боғланган имкониятлари бениҳоя ўсганлигини эътиборга олганда ана шу воситаларнинг бу жараёндаги роли нечоғлик буюк ва масъулиятли эканлиги аён бўлиб қолади. Ҳозирги кунда жаҳонда қарийб 400 миллион телевизор, 25 минг радиостанция, бир миллиард радиоприёмник бор, юздан ортиқ телеграф агентлиги ишлаб турибди, неча ўн минглаб газета ва журналлар чоп этилмоқда. Бу газета ва журналлар юз миллионлаб нусхада босиб чиқарилмоқда.

Биз ҳозирги замон оммавий ахборот воситаларининг жуда катта имкониятларидан, аввало, жаҳондаги маънавий-сиёсий иқлимни яхшилаш, социал тараққиётни жадаллаштириш ва янги урушнинг олдини олиш манфаатларини кўзлаб халқлар ўртасида ҳамжиҳат ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун фойдаланиш лозим, деган фикрга асосланамиз.

Турли ижтимоий тузумдаги давлатлар ўртасидаги муносабатлар тўғрисида гапирар эканмиз, масаланинг шу тарзда қўйилиши халқларни бир-бирларига қарши қўйиш, улар ўртасида адоватни кучайтириш ва бир-бирларининг ички ишларига аралашиш учун ахборот воситаларидан фойдаланишдан воз кечишни кўзда тутади. Бошқа сўзлар билан айтганда, бунда гап давлатлар ўртасидаги муносабатларга асос бўлган принциплар, халқаро ҳуқуқ, БМТ Устави каби ёки Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг Якунловчи акти каби универсал ҳужжатлар халқаро ахборот фаолиятига ҳам асос қилиб олиниши лозим эканлиги тўғрисида боряпти.

(Давоми иккинчи бетда).

А. М. М'Боунинг Ўзбекистонда бўлиши

Ўзбекистонда меҳмон бўлиб турган ЮНЕСКО Бош директори Амаду Махтар М'Боу Бухоро ва Самарқандга бориб келди. Меҳмон бу шаҳарлардаги тарихий архитектура ёдгорликларини, янги қурилиш районларини бориб кўрди.

3 сентябрь куни Амаду Махтар М'Боу В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетининг илмий кенгаш мажлисида қатнашди, Студентлар ва ўқитувчилар билан учрашди. Ўрта Осиёдаги ана шу энг кекса олий ўқув юртининг ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Т. А. Саримсоқов меҳмонга Тошкент университетининг фахрий доктори дипломини топширди.

(ЎзТАГ).

ТЕАТРГА ФАХРИЙ ЁРЛИҚ ТОПШИРИЛДИ

Омск музикали комедия театрининг ходимлари — артистлар, режиссёрлар, музикачилар 2 сентябрь куни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумига келдилар. Бу ерда театр коллективига Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи тантанали вазиятда топширилди. Бу коллектив Ўзбекистондаги муваффақиятли гастроллари муносабати билан шу мукофотга сазовор бўлди. Гастроллар кўп миллатли совет музика санъатини пропаганда қилишда ва республика меҳнаткашларини коммунистик руҳда тарбиялашда катта роль ўйнади.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси И. Б. Усмонхўжаев мукофотни топшириб, ижодкор ходимларни самимий табриклади, саҳна фаолиятида уларга бундан буён ҳам муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик тилади.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми узоқ йиллик самарали илмий ишлаб чиқариш фаолияти ва саноат асосида паррандачиликни ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти директорининг ўринбосари ўрток Елизавета Васильевна Рибинага **«Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган чорвачилик ходими»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми экономикани ривожлантиришда актив қатнашганлиги, молия органларида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Тошкент шаҳар ижроия комитети молия бўлимининг мудири ўрток Раҳим Умарович **Тўрақуловга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган экономист»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республиканинг хореография санъатини ривожлантириш соҳасидаги хизматлари учун А. Навоий номли Ўзбекистон ССР давлат академик катта опера ва балет театрининг балет солисти ўрток Шавкат Аширович **Турсуновга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист»** фахрий унвони берди.

ДЕФОЛИАЦИЯГА ТАЙЁРГАРЛИК

Ленин йўли, Гагарин ва Шеробод қўриқ районларининг хўжаликлари ғўзани дефолиация қилишга тайёргарликни Сурхондарё областида биринчи бўлиб тугалладилар.

Бу йил область колхоз ва совхозларида уч минг гектар майдонда ғўзалар такрор ишланганлигини ҳисобга олиб дефолиация ўтказишга тўғри келади. Термиз авиаторлари ва Свердловск областидан уларга ёрдам бериш учун келган учувчилар ишларнинг асосий қисмини бажарадилар. Шу билан бир қаторда, машиналар айланадиган майдончалар тайёрлаш ва ғўзаларни ердаги аппаратлар ёрдами билан дефолиация қилишни деярли икки баравар кўпайтириш плачлаштирилмоқда. Шу мақсадда «ОВХ-14» маркали 300 та агрегатдан фойдаланиш мўлжалланмоқда.

(ЎзТАГ).

ЖУРНАЛИСТ — ТИНЧЛИК УЧУН, СОЦИАЛ ТАРАҚҚИЁТ УЧУН КУРАШЧИ

(Боши биринчи бетда).

Бу гапдан идеология курашидаги позицияларда ва фикрларда бўлган тафовутларни бирон тарзда «бекор қилиш» деган маъно келиб чиқмайди, албатта. Турли дунёқарашларни таққослаб кўриш, ғояларнинг ҳалол мусобақаси давом этаверади. Бу объектив жараёндир. Аммо ахборот соҳаси «психологик уруш» сарқитларидан, қасддан тарқатиладиган туҳмат ва иғвогарликлардан мумкин қадар тезроқ халос бўлиши лозим.

Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар ахборот фаолиятини уни халқлар ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларига хизмат қилдирадиган халқаро нормалари ва принципларини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш тарафдоридирлар.

Ватанимизнинг тарихи ва ҳозирги ҳаёти, деди сўнгра Ш. Р. Рашидов, ленинча миллий сиёсатнинг башорати ва чинакам тантанасидан далолат берувчи жуда кўп мисолларни кўрсатиб турибди. Совет Шарқи республикаларининг вужудга келганлиги ва равнақ топганлиги буни исбот этувчи энг ёрқин далилларнинг биридир.

Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида асрий қолоқликдан замонавий тараққиёт сари ғоят тез суръатлар билан олға борди. Ҳозирги кунда Ўзбекистон замонавий қудратли индустрияга, кўп тармоқли ва юксак даражада механизациялаштирилган қишлоқ хўжалигига, илғор фан ва маданиятга эга бўлган республикадир.

Маданий революцияни амалга оширмай туриб, кенг халқ оммасини маданиятдан, сиёсатдан, илм-фан ва техникадан баҳраманд қилмай туриб, зиёлиларни, халқ хўжалигининг барча тармоқларидаги малакали мутахассис кадрларни тарбиялаб етиштирмай туриб, ривожланган социалистик жамиятни қуриб бўлмас эди, албатта.

Бу революцияни амалга ошириш енгил эмас эди. Ўзбекистонда Октябрь революциясидан илгари аҳолининг 2 процентигина саводли эди. Ҳозирги вақтда бизнинг республикамизда 9,5 мингта мактаб бўлиб, буларда 3,8 миллион ўқувчи бор. Революциядан илгари Туркистон ўлкаси территориясида битта ҳам олий ўқув юрти йўқ эди, ҳозирги пайтда эса Ўзбекистон ССРнинг бир ўзида 43 олий ўқув юрти ва 206 ўрта махсус ўқув юрти бор. Республикамиз халқ хўжалигининг минг-минглаб мутахассислари жаҳоннинг 48 мамлакатида саноат ва қишлоқ хўжалик объектлари қурилишида, юқори малакали миллий ишчи кадрларни тайёрлашда қатнашаётганлиги диққат-эътиборга сазовордир.

Совет журналистларининг, республикадаги барча оммавий ахборот воситаларининг фидокорона иши Совет Ўзбекистонининг буюк хўжалик-сиёсий муваффақиятларида, социалистик саноат ва қишлоқ хўжалигини ривожлантиришда, миллий маданиятни равнақ топтиришда, янги кишини — ватанпарвар ва интернационалистни тарбиялаб ўстиришда шубҳасиз жуда катта роль ўйнаганликларини алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман.

Биз совет журналистикаси ҳақида гапирганимизда, В. И. Лениннинг порлоқ хотирасига мурожаат қиламиз. У янги ижтимоий тузумга тамомила мос бўлиб тушадиган янги типдаги матбуот бўлмиш совет матбуотининг энг асосий принципларини таърифлаб берди, социалистик қурилиш қуроли бўлмиш матбуотнинг вазифаларини аниқ белгилади.

Бизнинг оммавий ахборот воситаларимиз ўша пайтдан буён Ленин партияси билан биргаликда, унинг раҳбарлигида катта ва шонли йўл босиб ўтди. Совет журналистлари матбуотимизнинг ленинча анъаналаридан ҳаққли равишда фахрланадилар ва бу анъаналарни иззат-ҳурмат қиладилар. Совет газеталари, журналлари, телевидение ва радиоси, ахборот агентликлари халқ орасига ҳаққоний сўз учқунларини олиб кирмоқдалар, халқнинг сиёсий онгини, гражданлик ва меҳнат активлигини ривожлантирмоқдалар, ижтимоий тафаккурни олға силжитмоқдалар, Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатини актив ва кенг пропаганда қилмоқдалар, жаҳондаги биринчи социализм мамлакати тўғрисидаги ҳақиқатни ҳикоя қилиб бермоқдалар.

Социалистик қурилиш йилларида журналистлар фаолиятининг кўламлари бениҳоя ўсди, унинг шарт-шароитлари ўзгарди, Совет Ўзбекистони оммавий ахборотининг ҳамма воситалари ҳам мавж уриб юксалди, уларнинг техникавий базаси анча кучайди. Ҳозирги вақтда республикада 273 газета, шу жумладан 16 республика, 26 область, 10 шаҳар, 145 район газеталари, кўп тиражли 76 газета чиқарилмоқда, 75 журнал ва журнал типидаги нашрлар чоп этилмоқда. Уларнинг биргаллик тиражи 10 миллион нусхадан ортиқдир.

Телевидение ва радио ҳар бир хонадондан жой олди. Ўзбекистон ССР чиқарилаётган ва аҳоли жон бошига тўғри келадиган газета ҳамда журналларнинг сони жиҳатидан, телевидение ва радионинг ривожланиш даражаси жиҳатидан Осиёда биринчи ўринни эгаллаб турибди. Бутун мамлакатимизда бўлгани каби республикамизда ҳам журналист кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлашнинг мунтазам системаси вужудга келтирилди ва бу система муваффақиятли ишлаб турибди.

Ўзбекистон нашриётлари кейинги беш йил ичидагина қарийб 200 миллион нусхада китоб ва брошюралар нашр этди. Ҳозирги кунда бутун Совет Иттифоқида ҳар бир оила тўрт номдаги газета ва журналнинг обуначисидир (мамлакатда саккиз минг хил газета чоп этилмоқда).

Миллионларча гражданлар социал активлигининг доим ўсаётганлиги уларни газетхон, тингловчи ва томошабинларгагина эмас, балки газеталарни, телевидение ва радиоэшиттиришларини яратишнинг бевосита иштирокчиларига ҳам айлантирди. Бу — совет оммавий ахборот воситаларининг ўзига хос хусусиятидир. Масалан, СССРда штатли ҳар бир журналистга штатда бўлмаган камида юз журналист тўғри келади. Бизда уларни ишчи ва қишлоқ мухбирлари деб атайдилар. Дарҳақиқат, миллионларча меҳнаткашлар газета, журналларни вужудга келтиришда, радио ва телевидение эшиттиришларида қатнашмоқдалар.

Бизда оммавий ахборот воситалари ҳар бир жиҳатдан халқ мулки бўлиб қолди: улар хусусий кишилар қўлида бўлмай, балки бутун халқники, халқ жамоат ташкилотлариникидир; улар халқ манфаатларига хизмат қилмоқдалар, халқнинг чин орзу-тилакларини, ижтимоий тараққиётнинг энг муҳим вазифаларини ифода этмоқдалар.

Совет ҳокимияти давлат ҳаётини социалистик асосларда қайта қуриб, халққа амалда демократик ҳуқуқ ва эркинликлар берди. Совет ҳокимияти матбуот эркинлигини эълон қилибгина қолмай, уни амалга оширди ҳам. Аммо бу гапдан бизда оммавий ахборот ва пропаганда воситалари жамият олдида бирон жавобгарликдан халос қилинган, улар жамият манфаатларига хилоф равишда иш кўра оладилар, деган маъно келиб чиқмайди. СССРда урушни, ирқий ва миллий адоватни пропаганда қилиш, ахлоқсизлик ва зўравонлик, совет ижтимоий ва давлат тузумига хиёнат қилиш қонун билан тақиқланган ва жазоланади. Шу хилдаги хатти-ҳаракатларни «сўз эркинлиги» билан ниқоблаш мумкин эмас. Бунинг боиси шуки, улар халқ манфаатларига зарар етказадилар ва Конституциямиз гражданларга матбуот, телевидение ва радио эркинлигини гарантиялаб берган мақсадларга зиддир.

Биз матбуот, телевидение ва радио эркинлиги проблемасига тарихий жиҳатдан, социал-синфий нуқтаи назардан ёндашамиз. Бу масалани виждонан, бирдан-бир тўғри тарзда ўртага қўйиб, реал ҳолатни ҳисобга оламиз.

Газеталар, журналлар, китоб нашриётлари, телевидение ва радио хусусий мулк бўлмаган, оммавий ахборот ва пропаганда воситалари халққа, партия, касаба союз, ёшлар, хотин-қизлар ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларига қарашли бўлган Совет Иттифоқида матбуот чинакам оммавий, чинакам халқники бўлиб қолди. Катта ва муҳим проблемаларни матбуотда, телевидение ва радио орқали кўтариш каби бундай имкониятлар бутун халқ амалда фойдаланаётган бундай имкониятлар оммавий ахборот воситалари капиталистлар қўлида бўлган мамлакатларда йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Редакциялар олаётган хат-хабарнинг кўпини оммавий ахборот воситаларини ва муайян ташкилотларни ҳаётга актив аралашишга, ғайрат-шижоат билан иш кўришга, мавжуд камчиликларни йўқотишга, актуал социал-иқтисодий проблемаларни ҳал этишга чорлайдиган хат-хабарлар ташкил этади.

Улуғ Ленин омма билан доимий алоқа матбуотга актив куч, ҳаётий фаолият бахш этади, деб ҳисобларди. Биз матбуотимизнинг юксак даражада онгли, актив, ҳаётни такомиллаштириш ва қайта қуришга доим интилаётган, олижаноб ва талабчан газетхон ва тингловчига эга эканлиги билан фахрланамиз.

Совет журналистлари ленинча ташқи сиёсий йўлни амалга ошириш учун курашнинг олдинги сафларида бориб, Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатини актив ва кенг пропаганда қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежневнинг тинчликни мустаҳкамлаш соҳасидаги хизматлари жуда катта. Леонид Ильич Брежневнинг мамлакат ичкарисида ва халқаро майдонда партиямизнинг ленинча йўлини амалга оширишга шахсан қўшаётган жуда катта ҳиссаси уни совет халқининг самимий миннатдорчилигига сазовор қилди ва бутун жаҳондаги кенг меҳнаткашлар оммаси ўртасида унинг обрў-эътиборини ғоят оширди.

Яқинда Венада СҚЧ-2 тўғрисидаги Совет — Америка битимининг имзоланганлиги тинчликни мустаҳкамлаш, халқаро иқлимни соғломлаштириш ва қуролланиш пойгасини чеклаш тўғрисида муҳим қадам бўлди.

Совет оммавий ахборот органлари, барча журналистларимиз ўзларининг амалий фаолиятида Совет Иттифоқи халқаро майдонда оғишмай амалга ошириб келаётган принципларига ва нормаларга қаттиқ амал қилмоқдалар. У ёки бу давлатга нисбатан душманлик руҳи, уларнинг ички ишларига аралашиш, бошқа халқларни, давлат ва жамоат арбобларини ҳурмат қилмаслик йўлидаги уринишлар ахборот органларига тамомила ётдир.

Афсуски, ғарбда оммавий ахборот воситаларининг талайгина қисмидан Совет Иттифоқига ва социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатларга, кескинликни юмшатиш сиёсатига душманларча, иғвогарлик билан ҳужум қилиш учун кўпинча фойдаланилмоқда. Империалистик давлатларнинг ахборот-пропаганда машинаси кейинги йилларда «ахборотнинг эркин оқими» деган демагогик шиор остида социалистик мамлакатларнинг ва ривожланаётган мамлакатларнинг ички ишларига сурбетларча аралашиш кампаниясини авж олдириб юборди.

Бунда гап амалда эркинлик ҳақида эмас, ахборот тўғрисида эмас, балки ғаламислик билан туҳматни авж олдириш тўғрисида бораётир. «Психологик уруш» генераллари ва уларнинг илҳомчилари ҳамда ҳомийларининг режаларига кўра, бундай туҳмат суверен давлатларни қўпорувчи радио эшиттиришлар билан ва империализмнинг бошқа пропаганда маҳсулоти билан қамраб олиши керак эди. Бу фаолият империалистик пропаганда томонидан гўё Совет Иттифоқи ва унинг Варшава Шартномасидаги иттифоқчилари «уруш хавфи» туғдираётганлиги тўғрисида зўр бериб тарқатилаётган сафсата гапларда ўзининг тўлиқ ифодасини топди. Пекиннинг разил антисовет сиёсати ҳам ғарбнинг ана шу туҳматдан иборат беҳаё пропагандаси билан чирмашиб кетди.

Ғарб пропагандаси воситаларининг реал социализмнинг обрўсини тушириш, янги жамият қуриш йўлига ўтиб олаётган халқларнинг тарихий муваффақиятлари ва ютуқлари тўғрисида лом-мим демасликка қаратилган ошкора иғвогарлиги, қўпорувчилик фаолияти ҳам давом этмоқда. Халқаро кескинликни юмшатиш муҳолифларининг, социализм ва миллий озодлик ҳаракатлари душманларининг арсеналида ишлатилаётган номуносиб усуллар ва иғвогарликлар кам эмас. Масалан, «Озодлик» ва «Эркин Европа» радиостанциялари каби қалбакичилик ва ўтакетган туҳматчилик марказларининг борлиги ва фаолияти тўғрисида нима деса бўлади!

Бу радиостанциялар олдига қўйган мақсад — СССРга ва бошқа социализм мамлакатларига қарши идеологик диверсиялар қилишдир. Уларнинг фаолияти БМТ Уставининг мақсадлари ва принципларига, Хельсинкида бўлиб ўтган Умумевропа кенгашининг Якунловчи актидаги аҳдлашувларга зид келади.

Кўриб турибмизки, халқаро кескинликни юмшатишни ёқтирмайдиган кишилар ҳам бор. Зотан империалистик давлатларнинг ҳарбий-саноат доиралари кескинликнинг юмшатилишига қарши актив кампанияни авж олдириб юборганликлари бежиз эмас. Ҳарбий-саноат комплекси ўзига қарашли оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига мана шу самарали жараёнга қарши ҳаракатни кучайтиришни, халқларнинг тинчлиги ва озодлиги учун курашчиларнинг сафларини бузишни топширмоқда. Бундай уринишларнинг ёмон таъсири равшан. Озодлик кучларининг турли фронтлардаги курашда эришган янгидан-янги катта ғалабалари айни шу кескинликни юмшатиш шароитларида рўёбга чиқди. Вьетнам, Лаос, Кампучия, Гвинея-Бисау, Мозамбик, Никарагуа, Эрон, Афғонистон халқларининг Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги бошқа мамлакатлар халқларининг тарихий ғалабалари буни яққол тасдиқлайди.

Бугун Гаванада, социалистик Куба пойтахтида блокларга қўшилмаган мамлакатлар давлатлари ва ҳукуматлари бошлиқларининг конференцияси очилади. Биз бу конференцияни табриклаймиз ва халқларнинг тинчлиги, халқаро ҳамжиҳатлиги ва озодлиги йўлидаги ишида унга муваффақиятлар тилаймиз.

Халқаро ахборот фаолиятида бир муҳим жиҳат борки, у кейинги йиллардаги ҳамма ташқи сиёсий анжуманларда албатта тилга олиб ўтилади. Бу ерда гап Финляндия Президенти Урхо Кекконен «Информацион империализм» деб таърифлаган ҳодиса тўғрисида бораётир. Бу ҳодисанинг моҳияти шундан иборатки, ғарб капиталистик давлатлари ривожланаётган дунёда оммавий ахборот воситалари бўш ривож топганлигидан фойдаланиб, у ерларда кенг кўламдаги идеологик экспансияни амалга оширяптилар. Улар Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатларига ўз ахборотларини ўтказмоқдаларки, бу ахборот одатда халқаро ҳаёт ҳақиқий манзарасини, социалистик давлатлардаги, шунингдек ривожланаётган давлатларнинг ўзидаги воқеаларни одатда бузиб кўрсатади.

Шу шароитларда ривожланаётган мамлакатлар буржуа ахборот агентликлари, радио ва телевидение кампанияларининг зўравонлиги тўхтатилсин, ўз ахборот хизматлари ва миллий журналист кадрларини вужудга келтиришда бизга ёрдам кўрсатилсин, деган қонуний бир масалани ўртага қўйяптилар. Социалистик мамлакатлар давлатларнинг суверенитети ва тенглигини тан олиш, ахборотдан халқларнинг тинчлиги, социал тараққиёти ва миллий мустақиллигини мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида фойдаланиш асосида халқаро ахборот фаолиятининг одилона, демократик нормаларини ишлаб чиқиш тўғрисидаги талабларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Қўшилмаган мамлакатлар ахборот агентликларининг 1976 йилда тузилган уюшмасининг техник, шунингдек сиёсий характердаги фаолияти анча-мунча қийинчиликларга дуч келаётганлигига қарамай, унинг таъсири кенгайиб бормоқда. Социалистик мамлакатларнинг ахборот органлари уюшманинг фаолиятини қўллаб-қувватламоқдалар, ривожланаётган давлатлар билан тенг ҳуқуқли ҳамкорликни муттасил кенгайтириб бормоқдалар.

Шу жиҳатдан олганда «янги халқаро ахборот тартиби»ни ташкил этиш ғояси диққатга сазовор бўлиб, уни ЮНЕСКО, бир қанча мўътабар халқаро конференциялар, журналистларнинг илмий доиралари қўллаб-қувватламоқда. Ахборот ва маданият доирасида мустамлакачилик ва унинг сарқитларига қарши, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси халқларининг маънавий ҳаётида империалистларнинг зўравонлигига қарши кураш «янги халқаро ахборот тартиби» концепциясининг ўзагини ташкил этишини биламиз. Айни вақтда бу миллий оммавий ахборот системаларини ҳимоя қилишни ва уларни ривожлантиришга ёрдам беришни ҳам билдиради.

Қўшилмаган мамлакатлар ахборот агентликлари уюшмасининг тузилиши Ғарбда очиқдан-очиқ душманлик билан кутиб олинди, Ғарб «сўз монополиялари» уюшма тузилишига ҳалақит беролмагач, бошқа бир йўл тутдилар: эндиликда улар ривожланаётган мамлакатлардаги ахборот органларини ўз назоратларига бўйсундиришга, социалистик давлатлар билан ривожланаётган давлатлар матбуотларининг ҳамкорликларига ҳалақит беришга уринмоқдалар.

Эндиликда Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги катта оммани ялпи идеологик экспансиянинг қурбонларига айлантираётган «маънавий мустамлакачилик» ёки «информацион империализм»ни тугатиш масаласи яққол бўлиб қолди. Бу иш сиёсий ва иқтисодий мустақилликка эришиш учун кураш вазифасидан осон эмаслигини таъкидлаб ўтмоқ лозим.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари мана шу жиҳатлардан ҳам Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги дўстларига иш билан ҳам, сўз билан ҳам каттагина ёрдам кўрсатмоқдалар. Ривожланаётган давлатлар Совет Иттифоқи етказиб берган техникадан, шу жумладан алоқа йўлдошларидан, ахборот юбориш учун энг қулай тарифлардан муваффақият билан фойдаланмоқдалар, ўз журналистларини ўқишга бизга юбориб турибдилар. Ана шу фаолият келгусида ҳам давом этиб, кенгайиб боришига ишонамиз.

Мамлакатимиз энг замонавий оммавий ахборот системаларини вужудга келтириш ва ривожлантиришда орттирилган амалий тажрибалари билан баҳамлашишга ҳамиша тайёр. Чет эллик дўстларимиз мана шу катта тажрибаларнинг аҳамиятини тобора тўлароқ англаб олмоқдалар. Биз ҳам, муҳтарам меҳмонлар, Ўзбекистонда бўлган чоғингизда оммавий ахборот воситаларимизнинг фаолияти билан танишиб, шундан ўзингиз учун қизиқарли ва ибратли тажрибалар ола билсангиз хурсанд бўлардик, албатта.

Ўзбекистон журналистикаси — кўп миллатли совет журналистикасининг узвий бир қисми, унинг жанговар отрядидир. У шахсни ҳар томонлама ва гармоник камол топтириш борасида катта иш қилмоқда, совет кишиларининг кундалик меҳнатларини, беш йиллик ўртага қўяётган проблемаларни оператив ёритиб турибди. Журналистиканинг маҳорат ва матонатга зарб этилган тинимсиз изланишлари матбуотимиз коммунистик идеаллар пропагандасини амалий вазифаларни ҳал этиш билан чамбарчас боғлашига ёрдам бермоқда.

Кўп миллатли мамлакатимиз ўсиб, гўзаллашиб бормоқда. Шунда ҳам совет оммавий ахборот воситаларининг, ҳақиқий халқ оммавий ахборот воситаларининг хизмати катта. Матбуот, нашриёт, телевидение ва радиоэшиттириш, ахборот агентликларининг фаолиятига берган юксак баҳомиз ҳардам хотиржамлик натижаси эмас. Коммунистик бунёдкорликнинг мисли кўрилмаган кўламлари, совет кишилари маданиятининг даражаси ўсганлиги ва талаблари ҳар томонлама характерда бўлаётганлиги бизнинг журналистикамизни такомиллаштириш йўллари ва шаклларини доимо излаб топишга, унинг ижодий потенциалидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишга мажбур этади.

КПСС Марказий Комитети яқинда қабул қилган «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорида шунга алоҳида куч билан эътиборни жалб этди.

Биз бу ерда тинчлик, социал, иқтисодий ва маданий тараққиёт манфаатлари йўлида миллий оммавий ахборот воситалари системаларини ривожлантириш имкониятларини муҳокама қилгани йиғилдик.

Оммавий ахборот воситаларини ривожлантиришда фикрлашиб олиш, журналист кадрларни тайёрлашда эришилган тажрибаларни баҳам кўриш журналистларнинг ҳамжиҳатлигини, интернационал бирдамлигини чуқурлаштириш учун, уларнинг империалистик оммавий информация воситаларининг реакцион моҳиятини фош этиш учун, халқлар ўртасида ишончни, тинчлик, инсонпарварлик, социал тараққиёт учун, инсониятнинг олижаноб идеаллари учун курашидаги ҳамкорлигини мустаҳкамлашда ғоятда муҳимдир.

ЮНЕСКО Бош директори А. М. М'Боу семинарда нутқ сўзлади. У ушбу анжуманнинг темаси ЮНЕСКО ҳал этаётган вазифаларга боғланиб кетади, деб таъкидлади.

Ташкилотимизнинг устави «Ҳаққоний ва объектив ахборотни бемалол ола билиш, ғоялар ва билимларни эркин айирбошлаш»ни асосий мақсад сифатида кўзда тутади ва буларни «оммавий ахборот ташкил этилишига ёрдам кўрсатгани ҳолда, халқларни ҳамжиҳат қилувчи ва бир-бирлари билан таништирувчи» омил деб билади, деди А. М. М'Боу. ЮНЕСКО ташкил этилганидан бери ўтган 33 йил ичида халқаро ҳамжамият ичида катта-катта ўзгаришлар рўй берди. Таъсис этувчи мамлакатларга аҳволи, тарихи ва маданияти турлича бўлган, ўз талаблари ва ўзига хос проблемаларига эга бўлган янги мамлакатлар келиб қўшилди. Кўплари мустамлакачилик даврини кечирган бу давлатлар ўзларининг нуқтаи назарлари ҳурмат этилишини хоҳлайдилар.

Ахборот тарқатиш воситалари ва техникаси анчагина ўсганлиги ҳам таъсир этмоқда. Мана шу воситалар туфайли эндиликда ер юзининг бирон қисми ҳам бошқа регионлардан ажралиб қолган эмас. Бир хил мамлакатлар нормал ҳол деб ҳисоблаган мана шу аҳволни (чунки бу аҳвол уларнинг эркинлик тўғрисидаги фикрига мувофиқ келади) бошқа мамлакатлар ўз эркинликларига қилинган ҳамла деб биладилар.

Тошкентдаги семинар профессионал журналистлар тайёрлаш миллий инфраструктуралари ва методларини ривож топтириш ишига қўшилган муҳим ҳиссадир. У тенгсизликни тўғрилаш учун шошилинч ҳаракатлар қилиш керак бўлган соҳаларга эътиборни жалб қилади.

Ҳар бир халқ дунёни тинглай биладиган ва бу халқнинг муддаосини бошқа халқлар ҳам эшита оладиган ҳолатга эришмоқ зарур.

Қўшилмаган мамлакатлар матбуот агентликлари уюшмаси координацион комитетининг раиси Д. Р. Манкекарнинг, Халқаро журналистлар ташкилотининг президенти Каарле Норденстренгнинг, Москва давлат университети журналистика факультетининг декани, профессор Я. Н. Засурскийнинг нутқлари оммавий ахборот воситаларини ривожлантиришнинг турли проблемаларига бағишланди.

Семинарни очиш маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва бюро аъзолигига кандидатлари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, И. Р. Қурбонов, М. М. Мусахонов, О. У. Салимов, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев Н. Ж. Худойбердиев, Н. Маҳмудов, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходимлари В. Н. Бакланов, Г. А. Стеценко, ЮНЕСКО ишлари бўйича СССР комиссиясининг масъул секретари Ю. Б. Кашлев, СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретари В. А. Архангельский ҳозир бўлдилар.

Семинар ўз ишини давом эттиради. (ЎзТАГ).

Суратда: семинарнинг мажлислар залида. (ЎзТАГ фотоси).

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

РАЦИОНАЛИЗАТОРЛАР ҲИССАСИ

Андижондаги учинчи пахта тозалаш заводининг коллективи бу йил 90 минг тонна пахта қабул қилиб олиш мажбуриятини олган. Бу эса ўтган йилдагидан анча кўп.

Шунинг учун ҳам ҳозирги пайтда корхонанинг илғор ишчилари янги мавсумни шайланиб кутиб олмоқдалар. Илғор ишчилардан Абдулла Каримов, Қодир Сотиболдиев, Фёдор Наботов, Фаина Моргина ўз шогирдлари билан биргаликда янги машина-механизмларни созламоқдалар. Ускуналар ремонтининг сифатини текшириб кўрмоқдалар.

Завод коллективи янги мавсумга тайёргарлик кўриш даврида ишчиларининг меҳнат шароитини яхшилашга қаратилган қатор тадбирларни ҳам амалга оширмоқдалар. Янги мавсумда заводга қарашли ўн иккита тайёрлов пунктининг ҳаммаси пахтани дастлабки тозалаш ва қуритиш ишини бажаради. Бу эса пахтани бевосита корхонада қабул қилиш ва ишлашни анча тезлаштиради.

Шунинг учун заводнинг барча цехларида ҳавонинг чангланишини кескин камайтириш ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишга катта ёрдам беради. Рационализаторлардан Б. Жўрабоев билан С. Мирсодиқов яратган қурилма заводда ва унинг барча цехларида ҳавонинг чангланишини кескин равишда камайтиради. Корхонанинг ҳамма цехларида ўрнатилган кучли чанг ютадиган камералар ишчилар меҳнат шароитини янада яхшилашга ёрдам беради. Иш шароитини яхшилашга қаратилган бошқа тадбирлар ҳам кўрилди. Бу ишда завод рационализаторларининг ҳиссаси катта бўлди.

ЁШЛАР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Когон шаҳрининг меҳнаткашлари В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб ишламоқдалар. Бунда, айниқса, йигит ва қизлар ўрнак бўлаётирлар.

Меҳнат вахтасининг дастлабки натижалари ғоятда қувончли бўлди. Вагон депоси цехининг автоматчи слесари А. Раимов, 1-Бухоро станцияси локомотив депосининг машинисти А. Финицков, Бухоро суюлтирилган газ базасининг слесари Б. Қўчқоров, Қоровулбозор нефть ва газ қидирув экспедицияси пармаловчисининг ёрдамчиси Р. Бобомуродовлар август ойининг сўнгги ўн кунлигида ғолиб чиқдилар.

Корхона ва хўжаликларда икки юздан кўпроқ комсомол-ёшлар бригадаси улуғ доҳий туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган бу ватанпарварлик ҳаракатига қўшилди. Бригадаларнинг кўпчилиги беш йиллик топшириқни бажарганликлари тўғрисида келгуси йилнинг апрель ойида рапорт бериш мажбуриятини олган.

ЖОНАЖОН ВАТАН БЎЙЛАБ

РЕЗЕРВЛАР ИШГА СОЛИНАДИ

ЛЕНИНГРАДдаги А. А. Жданов номли кемасозлик заводида социалистик мусобақа якунларини чиқарган вақтда планнинг бажарилиш проценти энди асосий мезон бўлмайди. Бу ерда цех коллективлари ўртасида меҳнат мусобақасини ташкил этишнинг янги системаси жорий қилинди. Бу янги система ходимларнинг диққат-эътиборини аввало энг самарали натижаларга эришишга қаратмоқда.

— Стапель цехининг коллективи ўтган ойда зўр ғайрат билан меҳнат қилди, — дейди завод комитетининг раиси М. Шалигин. — Навбатдаги кеманинг корпуси рекорд муддатда тикланди, планда белгиланганидан анча кўп иш бажарилди. Аммо шунга қарамай, биринчи ўрин бўёқчилик цехига берилди. Монтажчилар ишдан ташқари ишларни бажариб, иш ҳақи фондини ортиқча харажат қилишга йўл қўйганликлари бунга сабаб бўлди.

Мусобақанинг илгариги шартларига кўра, ишлаб чиқариш ҳажми асосий кўрсаткич бўлиб ҳисобланарди. Ўша шартларга мувофиқ стапелда эришилган натижалар ҳатто мукофот билан тақдирланиши ҳам мумкин эди. Янги система ғолиблар маррасини эгаллашга чорлайди: улар топшириқни кам сонли ишчилар билан муддатида бажаришдан иборат.

Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш даражаси кемасозлик корхонасидаги мусобақада асосий кўрсаткич бўлиб қолди. Меҳнат ресурсларидан фойдаланиш даражаси юқори бўлган, кам ишчи кучи билан кўп маҳсулот ишлаб чиқаришга эришган коллектив мусобақада ғалабага асосий даъвогардир. Асосий фондлардан самарали фойдаланиб, янги техникани жорий этаётган, ишлаб чиқариш маромини оширaётган ишчилар ўртасида маънавий иқлимни яхшилаётган коллектив табиийки, бундай муваффақиятга эриша олади.

Янги система кўпгина қимматли ташаббусларга рағбатлантиради. Бу система КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Планлаштиришни яхшилаш ва хўжалик механизмининг ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга таъсирини кучайтириш тўғрисида»ги қарорида кўрсатилган мусобақалашувчилар мукофот фондидан аввало сифат кўрсаткичларини яхшилаганликлари учун рағбатлантирилсин, деган қоидасига мос келади.

МЕҲНАТКАШЛАР СУЛОЛАСИ

ҚИРҒИЗИСТОН. Чалдовар қишлоғида яшаётган ака-ука ўн коммунист ва комсомол Шелларнинг номи шу қишлоқ кўчасига берилганлиги ана шу меҳнаткашлар сулоласининг 1979 йилги ғалла ўрим-йиғимига қўшган ҳиссасини юксак даражада эътироф этиш бўлди. Ана шу ғаллакор оила аъзолари қарийб қирк минг центнер донни — Панфилов районидаги «Нива» колхозида етиштирилган бутун ҳосилнинг деярли ярмини янчиб ва даладан ташиб чиқардилар. Ўрим-йиғим якунларига кўра, коммунист Егор Шель бошлиқ ўрим-йиғим—транспорт звеноси районда энг яхши звено деб топилди.

Ўн ака-уканинг отаси — коммунист Пётр Шель далаларда комбайнни қарийб қирк йил бошқарди. У кўп йиллар мобайнида социалистик мусобақада ғолиб чиқди. У ўзининг бой тажрибасини фарзандларига бамисоли эстафета сифатида топширди. Фарзандлардан тўнғичи — Егор отасининг ёрдамчиси бўлиб ишлади. Егор маҳорат сирларини ўрганиб олиб, ҳозир ўн бешинчи ўрим-йиғим мавсумини ўтказмоқда.

САЙЛОВЧИЛАР ТАКЛИФИ БИЛАН

МОЛДАВИЯ. «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг марказий посёлкасида архитектура ансамблини барпо этиш ниҳоясига етди. Бу архитектура ансамбли Окю-Алб қишлоғининг қиёфасини таниб бўлмайдиган даражада ўзгартириб юборди. Маъмурий-маданий марказга савдо комплекси, уч қаватли ўрта мактаб биноси, маиший хизмат кўрсатиш уйи, болалар боғчаси кирди.

Депутатлар марказий посёлкани ободонлаштириш тўғрисида сайловчиларнинг наказини тўрт йил муқаддам қишлоқ Советининг сессиясида кўриб чиққан эдилар. Ўшанда бинокорлик материалларини ишлаб чиқаришни бевосита хўжаликнинг ўзида йўлга қўйиш ҳақида қарор қабул қилинган эди. Бригадада депутатлар группаси ишлаб, объектларни барпо этишни ўз назорати остига олди.

Депутатлар сайловчиларнинг наказларини бажара бориб, уйлари, гаражлари, ертўла ва омборлари ҳамда бошқа хўжалик бинолари бўлган янги посёлкалар барпо этишга ҳам кўмаклашдилар. Кўпгина оилалар ана шундай уйларга кўчиб кирдилар. (ТАСС).

Ихтисослаштириш ва концентрациялаш йўлидан

МЕВА ВА МЕВА МАҲСУЛОТЛАРИНИ КЎПАЙТИРАМИЗ

Биз узоқ вақт боғдорчилик билан шуғулланиб келдик. Мева, узум, сабзавот етиштиришни кўпайтириш учун курашдик. Озгина чорвамиз ҳам бор эди. Кейинчалик қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялаш, уни замонавий индустриал асосга кўчириш эҳтиёжи туғилди. Партия ва ҳукуматимиз бу ҳаётий масалани чуқур ўрганиб ижобий ҳал қилди. 1976 йили Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг қарори билан хўжалигимиз аграр-саноат бирлашмасига айлантирилди. Боғ ва далаларимизда етиштирилган мева, узум, сабзавотнинг бир қисмини ўзимиз қайта ишлайдиган бўлдик.

КПСС Марказий Комитетининг «Хўжаликлараро кооперациялаш ва агро-саноат интеграцияси негизида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада ривожлантириш тўғрисида»ги қарори бирлашмамиз коллективи учун асосий қўлланма бўлди. Катта мақсад йўлидаги ҳаракатимиз ана шу муҳим ҳужжат руҳи билан йўғрилмоқда. Кўрсаткичларимиз чакки эмас. Ўтган уч ярим йилда бирлашма ҳаётида катта ўзгаришлар рўй берди. Мева, узум, сабзавот етиштириш, улардан турли хил маҳсулотлар ишлаб чиқариш анча кўпайди.

Ҳозир бирлашмамиз составида 4 та хўжалик бор: Киров номли, «Прогресс», «Болгария», Фрунзе номли совхозларнинг умумий майдони — 12,5 минг гектар. Шундан 2099 гектари боғ, 2140 гектари токзор. Уч йилда 15 минг гектар янги токзор, 700 гектар боғ барпо этдик. Шу йилнинг эрта баҳорида бирлашмамиз коллективига Марказий Фарғонада жойлашган Комсомолобод районидан 1000 гектар қўриқ ер ажратиб берилди. Чўлда янги боғдорчилик бўлими туздик. Неъматжон Алижонов бошқараётган бу бўлим коллективи уч ой қаттиқ уриниб, 400 гектар қўриқ очди ва узум кўчати ўтқазди. Кузда бу ерда яна 300 гектар токзор барпо этамиз.

Боғларни яшартириб боришга алоҳида эътибор бермиз. Йилига ўртача 50 гектар эски боғ, 30 гектар токзорни янгиламоқдамиз. 54 гектар боғни полметта усулида яратганмиз, кўчатларни қалин жойлаштирганмиз. Бу, ҳосилдорликни оширишда катта роль ўйнамоқда. Паст бўйли ҳосилдор кўчатлар кўпайтирилмоқда. Ҳар бир туп мевали дарахтни меҳр билан парвариш қиляпмиз. Шунинг учун ҳам олаётган ҳосилимиз салмоғи йил сайин ортиб бораётир.

Қўлга киритилган ютуқларни жонли рақамларда кўрсатиш характерлидир. 1960 йилда боғларни ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил олган эдик. Ўтган йили бу кўрсаткич 100 центнерга кўтарилди. Уч йилда аҳолига 17 минг 629 тонна мева етказиб бердик. Бу, планда кўзда тутилганидан 1267 тонна кўп. Токзорларнинг ҳар гектаридан 83 центнердан узум олдик. Уч йилда 8407 тонна узум етиштирдик. Бу, мўлжалдагидан 2 минг тонна кам. Сабаб: сув етишмади. Бу йил қарзимизни узиб, планга қўшимча 1000 тонна узум берамиз. Шунга яраша ҳосил бор. Умуман, 14 минг тонна узум, 10 минг тонна мева, 4,5 минг тонна сабзавот етиштирамиз.

Кейинги йилларда бирлашмамизда сабзавот етиштириш ҳам кўпайди. Уч йил мобайнида планга қўшимча 369 тонна сабзавот, 400 тонна дон етиштирдик. Чорвачилик анча юксалди, сут, гўшт етиштириш ортди.

Бирлашмамизда саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми ва реализация қилиш ортиб бормоқда. Ўнинчи беш йилликнинг ўтган уч йилида мўлжалланганидан 6370 сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди. Планга қўшимча 4586 сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Бултур маҳсулот реализация қилиш ҳажми 1977 йилдагига қараганда 21 процент ўсди. Меҳнат унумдорлиги планга нисбатан анча ортди.

Консерва заводи коллективи катта муваффақиятга эришди. Илгари бирлашма бўйича ҳар гектар ерда етилган ҳосилнинг 15 проценти тўкилиб нобуд бўларди. Консерва заводи коллективи бу исрофгарчиликка чек қўйди, шамол ва бошқа сабаблар билан тўкилган мевадан йилига 10 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарилмоқда. Ўтган йили рекорд кўрсаткичга эришилди. 11 миллион 58 минг шартли банка консерва тайёрланди. Вино заводи коллективи эса давлатга 936 минг сўмлик маҳсулот етказиб берди. Бу корхонада йилига 10 минг тонна узум қайта ишланмоқда.

Мазкур заводларда маҳсулот турлари кўпаймоқда. Биргина консерва заводида 18 хил мева, сабзавот консервалари, вино заводида 13 хил маҳсулот ишлаб чиқарилиб, мамлакатимизнинг 32 та шаҳрига жўнатилмоқда. 4 хил маҳсулотга давлат Сифат белгиси берилди. Беҳи, ўрик шарбатлари, «Навбаҳор», «Чашма» винолари ана шулар жумласидандир. Йил охиригача олма, олхўри, узум шарбати давлат Сифат белгисини олишга тақдим қилинади.

Бирлашмамиз саноатчиларининг бу йилги ишлари ҳам таҳсинга лойиқдир. Консерва, вино заводлари коллективлари 7 ойлик планни ортиғи билан уддаладилар. Пландан ташқари 60 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Ўтган йили бирлашмамиз саноат ишлаб чиқариши бўйича 530 минг сўм соф фойда олди. Қишлоқ хўжалигидан олинган соф фойда эса 744 минг сўмни ташкил этди. Ҳар бир соҳибкор, ҳар бир ишчининг йиллик даромади 1345 сўмга тўғри келди.

Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва концентрациялаш соҳибкор билан ишчи ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ёрдам бермоқда. Корхона обрўси учун кураш бевосита даладан бошланмоқда. Хўжаликлар ва корхоналарнинг бир жойда бўлиши етиштирилган мева ва мева маҳсулотларидан тўла-тўкис фойдаланиш, резервларни ишга солиш имконини бераётир. Масалан, саноат корхоналарининг чиқиндиларидан чорва моллари учун тўйимли озуқа сифатида фойдаланяпмиз. Шу йўл билан жамоат чорвачилигини ҳам комплекс ривожлантиришга эришяпмиз.

Қишлоқда саноат негизининг туғилиши бирлашмамиз маданий ҳаётида туб бурилиш ясамоқда. Шаҳар билан қишлоқ ўртасида тафовутлар йўқолиб боряпти. Энг муҳими, илгарилари бирлашмамиз территориясидаги ўрта мактабларни битирган ёшлар ўқиш ва ишлаш учун шаҳарларга боришарди. Энди улар бирлашма корхоналарида ишлаб қолмоқдалар. Фақат бирлашмамиз эмас, яқин атрофдаги колхозлардан ҳам йигит ва қизлар келишиб, заводларимизда ишламоқдалар.

Ютуқларимиз кўп. Бу йил иттифоқ фондига 3200 тонна мева жўнатишимиз керак эди. Биз бу топшириқни бажардик. 220 тонна қуруқ мева топшириб, бу соҳадаги йиллик планни ҳам муддатидан илгари уддаладик. Ҳозир бирлашмамизга қарашли барча хўжаликларда мева, узум, сабзавот тайёрлаш қизғин давом этмоқда. Бу ишларни бажаришда Ҳамдам Ўринов, Ўринбой Раҳимов раҳбарлик қилаётган бўлимлар, Зеври Усмонов, Неъматилла Абдулаҳатов бошлиқ бригадаларнинг коллективлари фидокорлик кўрсатишяпти. Бу бўлим ва бригадаларда боғ ва токзорлардан энг юқори ҳосил олинмоқда.

Бирлашманинг шон-шуҳратини ошириш учун сидқидилдан меҳнат қилаётган Тошпўлат Хилватов, Худойқул Мирзаев, Шавкет Исаев, Аҳмаджон Раимов, Тешабой Ашуров каби соҳибкорларимиз номини ҳурмат билан тилга оламиз. Боғларимиз бунёдкорлари, бу тиниб-тинчимас кишилар жанговар меҳнат қучоғида ибрат намунасини кўрсатишяпти.

Ҳар ёзда кўп миқдорда шарбат тайёрлаяпмиз. Уни сақлайдиган йирик цех қурганмиз. Ўтган йили 400 минг декалитр мева шарбати сақлаб, керак маҳалда аҳолига бердик. Бу йил 450 минг декалитр мева шарбати жамғарамиз. Бу маҳсулотни бир неча йилдан кейин реализация қилса ҳам бўлаверади, айнимайди.

Аҳолининг қуруқ мевага бўлган талаби ортиб боряпти. Шуни ҳисобга олиб мева қуритиш цехи қурган эдик. 1978 йилда 250 тонна қуруқ мева тайёрлаганмиз. Бу йил эса 300 тонна тайёрлаймиз. Мева қуритиш цехи эҳтиёжни қопламай қолди. Шунинг учун мева қуритиш цехини фабрикага айлантиряпмиз. Қишнинг ҳам ғамини еб қўйганмиз. 2 минг тонна мева сақлайдиган музхонамиз бор.

Биз мева, узум, сабзавот етиштириш ва улардан сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришни ўз олдимизга асосий мақсад қилиб қўйганмиз. Бутун фикри-зикримиз шунга қаратилган. Ишонч билан айтишим мумкинки, коллективимиз мажбуриятларини шараф билан уддалайди.

Масодиқ МАДИЕРОВ,
Андижон область, Хўжаобод саноат бирлашмасининг бош директори, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ХОРАЗМ ОБЛАСТИ. Хазорасп районидаги Фрунзе номли колхозда маккажўхори ўрими қизғин давом этяпти. Ўрим ипатоволиклар методида ташкил қилинган. Дала гвардиячилари кунига 15—20 тонна донни хирмонга, 250—300 тонна кўкпояни силос ўраларига саранжом-саришталашга муваффақ бўлишаётир. Суратларда: (юқорида) ўрим илғори — механизатор Собир Мадримов. Пастда эса маккажўхори ўрими.

К. Отаев фотолари.

(ЎзТАГ).

1,3—1,4 МИЛЛИОН ТОННА «ҚАҲРАБО ДОН» УЧУН

ХИРМОНГА БАРАКА

РЕПОРТАЖ

Эрта баҳорда илғор маккажўхоричилик бригадалари раҳбарлари «Қаҳрабо дон»дан рекорд ҳосил олайлик!» деб республика барча маккажўхорикорларига очиқ хат билан мурожаат қилган эдилар. Бу мурожаатда «Биз ўз бригадаларимизда гектар бошига 100—120 центнердан дон олиш мажбуриятини қабул қилиб, республиканинг барча маккажўхорикорларини 1979 йилда маккажўхоридан энг мўл ҳосил етиштириш учун оммавий мусобақани авж олдириб юборишга даъват қиламиз», дейилган эди. Илғор маккажўхоричилик бригадаларининг бу ташаббусини Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган эди. Ана шу ташаббускорлар даъватига Тошкент область, Оржоникидзе районидаги «Коммунист» колхозининг донгдор маккажўхорикори Тамара Шоғиёсова биринчилар қаторида «лаббай» деб жавоб берган эди. Биз ташаббускор бригадага ўрим йиғимининг бориши ва қандай хирмон кўтарилаётганини кўриш учун йўл олдик.

Колхоз партия ташкилотининг секретари Зикрилла Умаров йўл-йўлакай Тамара Шоғиёсова бригадаси бу йил 50 гектар майдонда дон учун, 30 гектарда эса силос учун маккажўхори экканини, кўкламги об-ҳаво қийинчиликларини мардонавор енгилиб, мўл ҳосил етиштирилганини айтиб берди. Шунинг учун улар кўкламги 110 центнерлик мажбуриятларини ўзгартириб, гектаридан 120 центнердан хирмон кўтариш учун курашаётганини фахр билан ҳикоя қилди.

Катта йўл ёқасидаги «Тамара Шоғиёсова бригадаси» деб ёзиб қўйилган кўрсаткич тахта олдидан машина ўнгга бурилди. Баландликка қурилган баҳаво шийпонда ошпаз опадан бўлак ҳеч ким йўқ экан. У ҳамма маккажўхори ўримида эканини, бригада бошлиғи Тамара Шоғиёсова эса ҳозиргина ўша ерга кетганини айтди.

Маккажўхори ўрилаётган пайкалга етиб бордик. Ўрим агрегатларининг овози гуриллайди. Маккажўхоризорда «Херсонец» одимлайди. Комбайн хартумидан майдаланган поялар қуюндек тележкага ёғилади. Олтиндек товланиб маккажўхори сўтаси отилади. Комбайнни бошқараётган механизатор тележкачига нимадир деди. Шу пайт комбайннинг ҳам, тележканинг ҳам тезлиги ошди. Лекин биронта сўта ёки бир сиқим палак тележкадан ташқарига тушмасди. Дам ўтмай тележка тўлди. Унинг ўрнини иккинчи тележка эгаллади. Сўта тушаётган тележка тўлгач, комбайн тўхтади. Уни универсалга тиркаб, тортиб кетишди.

Тележкалар кетидан тележкалар донга ва майдаланган кўкпояга тўларди. Механизаторлар, комбайнчилар чапдастлик билан ҳаракат қилишарди. Бу ҳосил етиштирилгунча озмунча меҳнат қилинмади. Улар орасидаги қизил дурра устидан оқ рўмолчани танғиб олган бригада бошлиғи Тамара Шоғиёсова экан. Партком секретари илғор маккажўхорикорни биз билан таништирар экан, ўрим қандай кетаётганини сўради.

— Ўримни ипатоволиклар усулида ташкил қилганмиз. Учта «Херсонец» ва олтита тележка юксак унум билан ишлатилаётир. Механизатор ва колхозчиларимизнинг ҳам ғайрати чакки эмас, — деди бригада бошлиғи.

«Херсонец» юриб ўтган эгатларда фақат маккажўхорининг ангизи қолар эди. Бригада бошлиғининг қувончи чексиз. У тележкадан иккита сўтани олиб бизга кўрсатди.

— Мана, қаранг, сўталарда мўлжалдагидан зиёд ҳосил бор. Сўтанинг учигача дон. Биз ўримдан олдин маккажўхорини суғорганимиз учун донлар янада тўлишди. Иккинчидан, поялар ўзига нам олди. Нам кўкпоя силосбоп бўлади. — Ҳар тупда иккитадан сўта бор. Бир гектарда эса 55—60 минг кўчат. Демак бир гектардан бемалол 120 центнердан хирмон кўтариш мумкин. Ватан хирмонига жами 600 тонна «қаҳрабо дон» тўкамиз.

Худди денгиздек чайқалаётган маккажўхоризорда бригада аъзолари кўзлаган ҳосил бор. Моҳир комбайнчилардан Баҳодир Мирсоатов, Абдулхаит Маҳсумов, Худойберган Тўлабоевлар «Херсонец»ларни юксак унум билан ишлатишяпти. Учта «Херсонец» билан кунига 9 гектар майдондаги маккажўхори ўриб олиняпти. Агар иш суръати шундай кетса бир ҳафтада бутун ҳосил йиғиштириб олинади.

Хирмонга барака, «қаҳрабо дон» ижодкорлари.

Ю. ЗИЕДОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХАБАРЛАРИ

БУХОРО. Райондаги «Янги турмуш» колхози механизаторлари бу йил ялпи ҳосилнинг асосий қисмини «зангори кема»ларда теришга аҳд қилдилар. Шу мақсадда 1246 гектар майдондаги ғўзалар машина теримибоп қилиб ўстирилмоқда, юқори ҳосил тўпланмоқда. Айни кезда машиналар мавсумга пухта шайланмоқда. 31 «зангори кема», 58 прицеп ва бошқа техника воситалари мавсумга шайлаб қўйилди, механик-ҳайдовчилар танланди. О. Боймуродова, Н. Муродов, Ш. Зарипов, Х. Саидов каби донгдор механик-ҳайдовчилар мавсумда 250—300 тоннадан пахта теришга сўз бердилар.

Ж. ЙЎЛДОШЕВ.

ВОРОШИЛОВ. Райондаги «СССР 50 йиллиги» шоликорлик совхози коллективи бу йил 13 минг тонна шоли тайёрлаш учун курашмоқда. Яхши парваришланган экин дуркун ўсиб, юқори ҳосил тўплаяпти. И. Орзиқулов, У. Ҳайдаров, Ш. Абляметов, У. Раҳмоновлар бошлиқ бригадаларда ҳосилдорликни 70-78 центнерга етказиш учун кураш кетяпти. Шоли ўриш комбайнлари мавсумга сифатли шайланяпти.

Ю. АБДУАЛИМОВ.

ОЛАМДА НИМА ГАП

АНГЛИЯ КОММУНИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИГА АТАЛГАН ҲУЖЖАТЛАР

ЛОНДОН, 3 сентябрь. (ТАСС). Бу ерда Буюк Британия Коммунистик партиясининг навбатдаги XXXVI съездига аталган ҳужжатлар эълон қилинди. Буюк Британия Компартияси ижроия комитетининг докладида, съезд делегатларининг муҳокамасига тақдим этиладиган резолюцияларнинг лойиҳаларида инглиз коммунистларининг меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилиш, тинчлик ва социал тараққиёт йўлидаги кундалик кураши масалалари ўз ифодасини топди.

Англиядаги ҳокимият консерваторлар ҳукумати қўлига ўтганлиги мамлакатнинг сиёсий турмушида ўнгга силжиш содир бўлганини билдиради, дейилади съезднинг асосий сиёсий резолюцияси лойиҳасида. Катта бизнеснинг сиёсий қуроли бўлмиш бу ҳукумат меҳнаткашларнинг қийин курашда эришган социал ва демократик ғалабаларига ҳужум қилмоқда, деб таъкидланади ҳужжатда. Ҳукуматнинг сиёсати аҳолининг мулкдор қатламларини янада бойитишга, пулнинг қадрсизланишини кучайтиришга, ишсизлар армиясининг кўпайишига ва халқ оммасининг турмуш шароити ёмонлашишига олиб бормоқда. Бу сиёсат мамлакатда кенг миқёсда норозилик туғдирмоқда.

Консерваторларнинг ҳукумати демократик ҳуқуқлар ва эркинликларга кенг жабҳа бўйлаб ҳужум бошлаш мақсадида касаба союзларига қарши қонунларни парламентдан ўтказдириб олиш режасини тузмоқда. Бу ҳукумат ирқчиликка ва антикоммунизмга умид боғламоқда. Ташқи сиёсат борасида консерваторлар Англияни «Умумий бозор» сиёсатига янада кўпроқ бўйсундиришга уринмоқдалар, қуролланиш пойгасини кучайтириш йўлидан бормоқдалар.

Ана шу реакцион йўлга қарши курашиш учун кенг миқёсдаги демократик иттифоқни тузиш зарур, деб таъкидланади Буюк Британия Компартиясининг ҳужжатида. Сўл кучлар ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатида туб ўзгаришлар қилишга: иш ҳақи ва пенсияларни оширишга, меҳнат шароитларини яхшилашга, социал эҳтиёжларга ажратиладиган маблағларни кенгайтиришга, маҳсулот импорт қилиш устидан контроллик ўрнатишга, ҳарбий харажатларни қисқартиришга ҳаракат қилишлари лозим. Мамлакат аҳолисининг демократик ҳуқуқларини кенгайтириш учун, Шимолий Ирландия проблемасини демократик асосда ҳал этиш учун қатъий кураш олиб бориш лозим.

Сўл кучлар, деб уқтирилади сўнгра ҳужжатда, Англиянинг мустақил ташқи сиёсат ўтказиши учун, унинг «Умумий бозор»дан чиқиши учун, тинч-тотув яшашни мустаҳкамлаш, ёппасига ва ялпи қуролсизланишга эришиш, турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг ҳамкорлигини кенгайтириш йўлидаги ҳамма ташаббусларни қўллаб-қувватлаш учун кампания бошлашлари керак. Бундан ташқари мамлакатни НАТОдан чиқариб олишга, Англиянинг ўз ядро потенциалига эга бўлишдан воз кечишига интилиш ҳам лозим. Лондоннинг Родезия, Жанубий Африка Республикаси, Чили режимлари билан ҳамкорлигига қаршилик қилиш зарур. Буюк Британия миллий озодлик ҳаракатларини қўллаб-қувватлаши керак, деб уқтирилади Буюк Британия Компартиясининг ҳужжатида.

ПЛЕНУМ ТУГАДИ

КОТОНУ. Бу ерда Бенин халқ революцияси партияси Марказий Комитетининг пленуми ўз ишини тамомлади. Пленум партия съездига ва давлат ҳокимиятининг олий органи — Миллий революцион мажлисга бўладиган сайловга тайёргарлик билан боғлиқ масалаларни кўриб чиқди.

Эълон қилинган ахборотга биноан Бенин халқ революцияси партиясининг съезди ноябрь ойининг охирида бўлиши лозим. Пленумнинг қарорига мувофиқ, съезд учун тайёрланган ҳамма ҳужжатлар бутун мамлакатдаги партия ташкилотларида кенг миқёсда муҳокама қилинади.

Миллий революцион мажлиснинг халқ комиссарлари (депутатлари) ялпи сайлови шу йил 20 ноябрга тайинланган.

ТАНГЛИК КЕСКИНЛАШДИ

ЛИССАБОН, 3 сентябрь. (ТАСС мухбири). Португалиянинг иқтисодий аҳволи тобора чигаллашиб бормоқда. Ишлаб чиқаришнинг камайиши, ишсизларнинг кўпайиши, нарх-навонинг тўхтовсиз ўсиши ва ташқи савдо камоматининг доимо кўпайиши мамлакат иқтисодий ривожининг ўзига хос хусусиятлари бўлиб қолди. Танглик шу қадар кескинлашиб кетдики, Мота Пинтунинг реакцион кабинети ўрнини олган М. Ди Лурдиш Пинтасилгу ҳукумати парламент олдига шу йилги давлат бюджетига ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалани қўйишга ва ҳозир 121 миллиард эскудодан иборат планлаштирилган ҳаддан ташқари катта камоматни яна 20 процент кўпайтиришга мажбур бўлди. Камоматнинг ўрнини қоплаш учун ҳукумат Португалияга чет эллардан қарз олиш тўғрисида янги битимлар тузишни мўлжалламоқда.

Кейинги йилларда Португалия пулнинг қадрсизланиш суръатлари жиҳатидан Ғарбий Европа мамлакатлари орасида доимо дастлабки ўринлардан бирини эгаллаб келди. Ўтган йилнинг июль ойидан шу йилнинг августигача ўтган вақтнинг ўзида нарх-наво ўрта ҳисобда 23 процент кўтарилди. Озиқ-овқат маҳсулотлари эса қарийб учдан бир ҳисса қимматлашди.

Ишсизлик даражаси рекорд миқдорига кўтарилди, расмий статистика маълумотларига кўра, мамлакатдаги меҳнатга яроқли жами аҳолининг 13,9 проценти иш тополмай юрибди. Ишсизларнинг икки юз мингдан кўпроғи ёшлардир.

Иқтисодий қийинчиликларнинг чигаллашиши меҳнаткашлар зиммасига оғир юк бўлиб тушмоқда.

В. ГОЛЕНКОВ.

МАНАГУАДА МИТИНГ

МАНАГУА. Сандиночилар миллий озодлик фронтининг Сомоса диктаторлик режимини ағдариб ташлаш учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган жангчиларни хотирлаш ҳафтаси охирида Никарагуа пойтахтидаги революция майдонида жуда катта митинг бўлди. Бу митингда Манагуа аҳолисидан 50 мингга яқин киши қатнашди. Митинг қатнашчилари Озодлик фронтининг қизил-қора байроқларини, плакатлар ва транспарантларни кўтариб революция қаҳрамонлари саройига келдилар. Улар «Ҳамма революцияни ҳимоя қилишга отлансин!», «Халқ билан армия якдил!», «Контрреволюцияга йўл йўқ!» деб қайта-қайта хитоб қилдилар.

Митингда сандиночилар миллий озодлик фронти раҳбарлик кенгашининг аъзоси, Никарагуа ички ишлар министри Томас Борхе нутқ сўзлади.

Митинг тугагач, революция майдонида диктатура ағдариб ташлангандан кейин сандиночилар халқ армиясининг биринчи паради бўлди. Парадда пиёда қўшинлар, артиллерия-инженерлик қўшинлари, осмон ҳужумидан мудофаа, бронетанк қўшинларининг бўлинмалари, шунингдек сандиночилар ҳарбий-ҳаво кучлари қатнашдилар.

(ТАСС).

ЭРОНДАГИ АҲВОЛ

ТЕҲРОН. Ҳукумат қўшинлари ва «Революция соқчилари» бўлинмалари танк ҳамда авиация мадади билан курд қўзғолончиларининг позициясига кенг жабҳа бўйлаб ҳужум бошладилар. Теҳрон радиосининг хабар қилишича, қўшинлар қўзғолончиларнинг қаттиқ қаршилигини енгиб ўтиб, Букан шаҳрини ишғол этдилар ва маҳаллий аҳолини қуролсизлантиришга киришдилар. Шаҳарда Курдистон демократик партиясининг аъзолари қамоққа олинди. Қўзғолончилик ҳаракатининг таянчи — Меҳободни курдларнинг отрядлари қўлдан бермай турибдилар. Шаҳарга қилинаётган ҳужумда 100 та танк қатнашмоқда.

Эрон ички ишлар министри Х. Саббахиён радио орқали гапириб, ўтган тунда курдларнинг қуролли отрядлари Секкез ва Бўстонда ҳукумат қўшинларининг позициясига ҳужум қилганликларини айтди. У ҳукумат номидан курдларни қуролни ташлаш тўғрисида сўнгги бор огоҳлантирди. Ҳукумат ҳар қандай ҳолатда ҳам Курдистон демократик партиясини тан олмайди ва унинг раҳбарлари билан музокара қилишга рози бўлмайди, деди Саббахиён.

БРАЗЗАВИЛДА РУС ТИЛИ ИНСТИТУТИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Браззавилда икки йил муқаддам рус тили институти очилган эди. Бу институт ҳозирдаёқ пойтахт аҳолисига ғоят манзур бўлиб қолди. Институт директори А. А. Соколов ТАСС мухбирига қуйидагиларни маълум қилди. Янги ўқув йилида уч йиллик программа асосида 400 дан кўпроқ тингловчи машғулотларга киришади.

Уларнинг кўпи бу ерда тилни яхши ўрганиб, одат бўлиб қолганидек, кейинчалик ўқиш учун Совет Иттифоқининг олий ва ўрта ўқув юртларига ўқиш учун боришлари мумкин. Институтда рус тилини ўрганиш ва СССРни ўрганиш учун барча шароитлар яратилган. Институтда қулай синфлар, лингафон кабинети, ўқиш зали, кутубхона бор.

Кинозалда совет бадиий фильмлари ва ҳужжатли фильмлар рус тилида мунтазам равишда намойиш қилинади. Бу ерда совет халқининг ҳаёти ва унинг коммунистик қурилишда эришган ютуқлари тўғрисида ҳикоя қилувчи кўргазмалар ва фото экспозициялар тез-тез ташкил қилиниб туради. Адабий-бадиий кечалар ва дўстона учрашувларда студентлар, ишчилар, пойтахт жамоатчилиги намояндалари иштирок этади. Халқлар ўртасида дўстлик Конго уюшмасининг активлари, СССРда таълим олган конголик мутахассислар институтга тез-тез келиб турадилар.

Б. ФИЛИППОВ.

ПЕКИННИНГ БОСҚИНЧИЛИГИ

ВЬЕНТЬЯН. Неча йилдирки Хитойдаги ҳокимият тепасида турган кишилар Лаосга нисбатан душманлик позициясини давом эттирмоқдалар ва унга қарши душманлик ҳаракатлари қилмоқдалар, деди Лаос Халқ Демократик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, ЛХДР Бош министри Кейсон Фомвихан.

У мексикалик журналист билан суҳбатда шуни қайд этдики, Пекин маъмурлари Лаосга жосуслар юбормоқдалар, мамлакатнинг ўзидаги ва чет эллардаги Лаос реакциясига ёрдам бермоқдалар янги тузумга қарши ғаламислик ва қўпорувчилик ҳаракатларини уюштирмоқдалар, Лаос — Хитой чегарасига ўз қўшинларини тўпламоқдалар. Шундай қилиб улар чегара районида доимий кескинликни вужудга келтирмоқдалар ҳамда Лаос Халқ Демократик Республикасининг мустақиллиги ва суверенитетига хавф солмоқдалар.

(ТАСС, 3 сентябрь).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● **ДУБЛИН.** Ирландия Бош министри Жон Линч Буюк Британия ҳукумати Ольстердаги вазиятни сиёсий жиҳатдан ҳал этиш йўлига ўтиши ғоят зарур эканлигини таъкидлади. У бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида бундай деди: Ольстер проблемасини ҳарбий йўл билан ҳал этиш соҳасидаги уринишлар Шимолий Ирландиядаги кескинликни янада кучайтиришга олиб келиши мумкин.

Ирландия ҳукуматининг бошлиғи протестант экстремистлари раҳбарларининг иғвогарлик хуружларини кескин қоралади. Ана шу экстремистлар Ирландия Республикаси территориясида террор ишларини ташкил этиш планлари тўғрисида гапирмоқдалар. Ҳар қандай террор ва зўравонлик, деб уқтириб ўтди Жон Линч, мавжуд проблемаларни сиёсий жиҳатдан ҳал этишни қийинлаштиради.

● **МАНАГУА.** Миллий тикланиш ҳукумати раҳбарлик кенгашининг аъзоси Даниэль Ортега революцион маъмурлар Никарагуа экономикасини тиклаш ва аҳолининг Сомоса диктатураси даврида энг фақир яшаган ва кўп эзилган табақалари манфаатларини кўзлаб социал ўзгаришларни амалга ошириш йўлини ўтказишга қатъий қарор берганлигини тасдиқлади. У бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида ҳукумат бутун куч-ғайратини шу вазифаларни ҳал этишга сафарбар қилади, деб таъкидлади.

Уй-жой қурилиши министрлигининг хабарида айтилишича Сомоса авиациясининг мамлакат уй-жой фондига етказган зарари 800 миллион кордоб (80 миллион доллар) ҳисобланади. Манагуа, Эстели, Леон, Матагальц, Масай, Ривас Чинандег ва Чичигальпедаги уй-жой кварталлари куптепага айлантирилган эди.

● **АДДИС-АБЕБА.** Эфиопия деҳқонлар уюшмасининг баёнотида бундай дейилган: меҳнаткашларнинг авангард партиясини тузиш — Эфиопиянинг революцион ўзгаришлар йўлидан олға бориши учун зарур шартдир. Деҳқонлар уюшмаси етти миллион қишлоқ меҳнаткашлари номидан армия сиёсий ходимлари семинари иштирокчиларининг Эфиопия Муваққат ҳарбий-маъмурий кенгаши раиси Менгисту Хайле Мариамни меҳнаткашлар партиясини тузиш маркази бошлиғи лавозимига тайинлаш ҳақидаги таклифни тамомила қўллаб-қувватлаганлигини билдирди.

Мамлакат оммавий информация воситаларининг хабар беришича, жамоат ташкилотлари, давлат муассасалари ўзларининг умумий йиғилишларида сиёсий ходимларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш тўғрисидаги резолюцияларни қабул қилмоқдалар.

(ТАСС).

Ахборот

ХОРАЗМ

ТОМОШАБИНЛАР ТАШАККУРИ

Қашқадарё область театрининг Хоразмга гастроли санъатсевар диёр томошабинларида унутилмас таассурот қолдирди. Театрнинг ижодий коллективи область маркази Урганчда санъат шайдолари — ишчилар, қурувчилар, зиёлилар билан учрашди, қишлоқ меҳнаткашлари хизматида бўлди. Гастроль давомида «Революция номи билан», «Паранжи сирлари», «Тошкентнинг нозанин маликаси» ва «Чароғбонлар» спектакллари намойиш қилинди. Ўзбекистон ССР халқ артисти М. Носирова, республикада хизмат кўрсатган артистлар Х. Мустафоқулов, Ҳ. Иброҳимова, Е. Ражабов ва бошқа етук санъаткорларнинг ижрочилик маҳорати томошабинлар ташаккурига сазовор бўлди.

Шунингдек, А. П. Чехов номидаги Самарқанд рус драма театри ва республика «Ёш гвардия» театри коллективларининг Хоразмга ижодий сафарлари муваффақиятли ўтди.

УЗОҚ УМР ГАШТИ

Ҳазорасп районидаги Фрунзе номли колхознинг энг кекса онахони Солия момо Матризаевани қишлоқ меҳнаткашлари сидқидилдан эъзозлашади, тўй-байрамларда унга тўрдан ўрин беришади. Онахон ҳозир 104 ёшга кирди, 65 невара ва 35 чевара кўрди. У ҳали тетик ва бардам, гоҳ боғда сайр қилганини, гоҳ ғўза оралаганини, гоҳ невара-чевaralари даврасида эртак сўзлаётганини кўрасиз.

«ЮЛДУЗ» ТАРОНАЛАРИ

Қўшкўпир райони маданият уйи қошидаги «Юлдуз» ашула ва рақс ансамбли ижодий мусобақада ғолиб чиқди: халқ ансамбллари область кўригида биринчи ўринни олди. «Юлдуз» тароналари пойтахтда ҳам янграйди. У сентябрь ойида халқ ансамблларининг республика кўригида қатнашади.

АДАБИЁТ ҲАФТАЛИГИ

Ҳазорасп районидаги Улуғбек номли ўрта мактабда фан ҳафталиклари ўтказиш анъанага айланган. Яқинда ўтказилган адабиёт ҳафталиги Ҳамза ва Ҳамид Олимжон ижодига бағишланди. Сермазмун лекциялар, шеърхонлик, радиоэшиттириш ва концертлар ўқувчилар хотирасида ёрқин из қолдирди.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

ХУШХАБАРЛАР

ПОДСТАНЦИЯ ИШГА ТУШДИ

Янгиқўрғон районидаги уч хўжаликнинг янгидан ўзлаштирилган ерларига сув чиқариб бераётган насос станциясида қуввати 6300 киловольт-амперга тенг «Октябрь» электроподстанцияси ишга тушди. Ўнинчи беш йиллик мобайнида Наманган областининг қишлоқ жойларида минг километрдан кўпроқ электр линияси ўтказилди, 17 та кичик электр станцияси қурилди. Колхоз ва совхозлар ой сайин 75 миллион киловатт-соат электр энергия олади. Бу эса ўн йил илгаригига қараганда олти баравар кўп демакдир.

ЯНГИ МИКРОРАЙОН

Ўзбекистон инженер-техник қидиришлар давлат институтининг дала лабораторияси бўш ётган жойда лагерь қурди. Бу ерда Қаршининг янги микрорайони бунёд этилади. Мутахассислар сизот сувларнинг чуқурлигини, тупроқнинг зичлиги ва составини ҳамда унинг бошқа физикавий-кимёвий параметрларини аниқламоқдалар. Бу маълумотлар эса шу ерда баланд уй-жой биноларининг кварталларини бунёд этадиган лойиҳачилар ва бинокорлар учун зарур.

КИЧКИНТОЙЛАР УЧУН

Колхозлараро механизациялашган кўчма колоннанинг бинокорлари Москва районидаги Охунбобоев номли колхозда янги болалар боғчасини фойдаланиш учун топширдилар. Андижон областидаги Энгельс номли, «Победа», «Коммунизм» ва «Ўзбекистон» колхозларида ҳам ана шундай мактабгача тарбия муассасалари қурилди.

(ЎзТАГ).

ФАРЗАНД. ОИЛА. КОЛЛЕКТИВ.

ИНСОН АЗИЗ

Кундалик ҳаётимизда «яхшилик», «ёмонлик» деган сўзларни кўп марталаб эшитамиз. Аммо бири-бирига қарама-қарши бўлган ана шу икки сўзнинг биринчиси қулоққа жуда ҳам ёқимли эшитилади. Яхшилик қилган қадр топади, деб бежиз айтилмаган. Косон районидаги Ульянов номли колхоз қишлоғида яқинда ана шундай бир яхшилик рўй бердики, уни қишлоқ аҳли ҳамон тилдан қўймай давраларда гапириб юришибди. Ана шу давраларда яна ўз фарзандларига нисбатан ёмонлик қилган, оналик бурчини поймол этиб, шу улуғ номга доғ туширган бир аёл ҳақида ҳам кишилар нафратланиб сўзлашади...

...Партия ташкилотининг секретари Асомиддин Оловов устма-уст жиринглаган телефон трубкасини қулоғига тутаркан, нохушроқ хабар эшитдими, юзини тундлик қоплади.

— Нега ариза берди? Суриштирдиларингми? Билмайсизларми?! Ахир, нима учун билмайсизлар? Ҳозир устахонага бораман, ўша ерда батафсил гаплашамиз.

У қишлоқ хўжалиги машиналари ремонт қилинаётган устахонадан телефон қилган бош инженер билан чала-чулпа гаплашиб олгач, яна қовоғи баттар солиниб ташқарига чиқди. Машинага ўтирди-да, устахонага борди. Эндигина курсни тугаллаб ишга келган ёш механизатор Умар Шодиевнинг ишни ташлаб кетиш сабабларини одамлардан суриштирди. Бироқ устахона мудиридан ҳам, бош инженердан ҳам тайинли гап чиқавермагач, бир нафас ўйга толиб турди-да сўнг киноя аралаш деди:

— Гапнинг пўстккалласини айтсам, кишилар тақдирига бефарқ қараяпсизлар. Бу яхши эмас. Бу ярамас одатни қачон ташлайсизлар-а? Ахир ишдан ҳам кўра кўпроқ инсоннинг ўзи азиз-ку?..

У устахона раҳбарларига қаттиқ-қурум гапларини айтиб тугатмай қўл силтаб қўйди-да, Мўйдин қишлоғида яшайдиган Умар Шодиевнинг уйига йўл олди. Қишлоққа кираверишда шофёрга «машинани тўхтат» деган ишорани қилди. Кўзи Умарга тушди. У уч-тўрт чоғли ўспирин тенгдошлари билан кўча бошида сигарета тутатиб ўтирарди. Асомиддин Оловов машинадан иргиб тушди-ю, Умарни ёнига чақирди:

— Қани, Умаржон, аҳволинг қалай, нега иш пайтида бекор юрибсан?

— Ишдан бўшадим, партком ака.

— Йўғ-ей, нега бўшадинг, билсак бўладими?

— Ўзим шундай...

— Йўқ, ука, тўғрисини айт. Шамол бўлмаса дарахтнинг учи қимирламаганидек, бирор сабаби бўлмаса ҳеч ким ишни ташлаб кетмайди. Балки ёрдамим тегар, мендан яширма...

Умар ютиниб қўйди. Секретарнинг саволи жавобсиз қолди. Оловов Умарни қўлтиғидан олиб, унинг уйи томон бошлади. Ширин сўз ва хушмуомалалик билан Умарнинг қалбига қўл солиб кўрди. Шундан кейингина йигитча юрагидагини тўкиб солди:

— Очиғини айтсам, маоши кам, етмаяпти...

— Маоши кам дегин?..

— Ҳа, етмиш-саксон сўм билан оиладаги етти жонни боқиб бўладими? Бари еймиз, киямиз, дейди. Ўзингиз яхши биласиз, икки йил бурун отам ўлди. Кўргилик экан, устига-устак ҳам ота, ҳам она ўрнида бошимизга соябон бўлиб турган «меҳрибон» онамиз ҳам бизларни ташлаб Ғузордаги «Партия XXII съезди» колхозига келин бўлиб кетди. Мана, эсиз ҳовлимиз, исқиртлашди. Уйнинг аҳволи ҳам шу. Укаларим ҳали ёш бўлса, уларнинг қўлидан нима иш ҳам келарди. Онасизлиги билиниб, кўнгли ўксимасин, деб уларни бошим устида кўтарсам ҳам бўлмаяпти, онани қўмсашади, — деди Умар кўзидан оққан ҳалқа-ҳалқа ёшни енги билан артар экан.

— Тўғри айтасан ука, — Умарни обдон тинглаларкан унинг гапини маъқуллади А. Оловов. — Ҳаммасига тушунаман. Ҳаётда мана шунақа воқеалар ҳам бўлиб турар экан. Лекин энди ҳамма гап ўксиб, қаддингни букмасликда қолган. Ўзингни қўлга ол, иродали бўл.

Секретарь фақат Умарнинг ҳолига ачиниб(гина) қолмай, усти-боши бир алфозда бўлиб юрган унинг укаларини ҳам кўриб юрак-бағри баттар эзилди. Хаёлга ботди, фарзандларини шу аҳволда ташлаб кетган онани койиди: «Э Шодмон, сен яна она эмишсан. Кўзмунчоқдек болаларинг тақдирини ўз ҳаловатингга алмаштирдинг-а, инсофсиз». У Умарнинг кўнглини кўтарди:

— Умаржон хафа бўлма, ҳали ҳаммаси яхши бўлиб кетади. Энди сенга маслаҳат шуки, бунақа қилиб юрма, укаларингни ўйла. Уларга ҳам ота, ҳам она бўлиб қолдинг. Улар энди сендан андоза олишади. Ишга чиқ, механизаторлар колхозга сув билан ҳаводек зарур эканлигини ўзинг яхши биласан-ку. Ҳозир ҳамма нарса тўкин-сочин. Правление ҳам қараб турмайди. Сизлардан қўлидан келган ёрдамини аямайди. Мана синглинг Ойрўзи ҳам катта бўлиб қолди. Мактабни тугалласин, қўлидан иш келадиган бўлиб қолганидан кейин фермага ишга қабул қиламиз. Агар ўқишни давом эттиришни хоҳласа колхоз ҳисобидан ўқиб ҳам келади. Ҳа, шундай бўлсин, укам.

Партком секретари Асомиддин Олововнинг ётиғи билан қилган насиҳатидан, илиқ гапларидан Умарнинг кўнгли анча кўтарилди. Ховуридан тушиб, ишдан бўшаш ҳақида берган аризасини қайтариб олишга қарор қилди.

Кечқурун партком секретари правление раиси Эштемир Қўзиев билан Шодиевлар оиласи ҳақида батафсил гаплашди. Эштемир акага партком секретарининг таклифи маъқул тушди. Кейин улар правление аъзоларини тўплаб оила бошлиғисиз жўжабирдай жон бўлиб қолган болаларга моддий ёрдам беришни келишиб олишди. Хўжаликда механизатор бўлиб ишлаётган Умар Шодиевнинг маоши шу куниёқ кўпайтирилди. Уй-рўзғор ишларини бошқариши учун ҳам барча қулайликлар яратиб берилди. Шевченко номли ўрта мактабда ўқиётган укалари — Ботир, Ойрўзи, Бика, Равшан Шодиевларга ҳам мактаб коллективи ёрдам кўрсатадиган бўлди. Қўшнилари Маърифат Шарипова кенжатой укасингиллар — Нормурод ва Кароматларга қараб турадиган, уларга ўз туғишганларидек тарбия берадиган бўлди. Колхоз правлениеси болаларга оталиқ қилишни ўз зиммасига олди. Бу тўғрида махсус қарор ҳам чиқарди. Шодиевлар оиласига ҳар ойда колхоз ҳисобидан қирқ сўм, давлат ҳисобидан 30 сўм нафақа бериб бориладиган бўлди. Булардан ташқари колхоз уларни ёрдам фондидан ҳар уч ойда юз сўм пул, ой сайин бепул ёғ, гуруч, чой ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаб ҳам турибди.

Бир вақтлар колхозни тарк этмоқчи бўлган оиланинг катта фарзанди Умар Шодиевнинг ҳам ишлари юришиб кетди. Унга янги техника берилди. Ҳозир у ғўзани культивация қилишда жонбозлик кўрсатяпти. Эндиликда бу оиланинг рўзғори бут, ҳеч нарсадан етишмовчилиги йўқ. Правление раиси Эштемир Қўзиев ҳам, партком секретари Асомиддин Оловов ҳам, колхознинг бошқа активлари ҳам Шодиевлар оиласидан галма-гал, тез-тез хабар олиб туришибди, моддий ва маънавий ёрдам беришяпти.

Энди икки оғиз сўз болаларнинг «қочоқ» онаси ҳақида: юқорида айтганимиздек Мўйдин қишлоғилик Шодмон Кичкинаева муқаддас оналик бурчи ва масъулиятини унутиб, ҳаётнинг маъно ва мақсадини тамомила нотўғри тушуниб оиласига ҳам, фарзандларига ҳам жуда катта маънавий зарар етказди. У ўз ҳаётининг маъносини фарзандларида кўрмади, шу фарзандларининг севинчи ва бахт-саодатини орзу чўққиси деб билмади, уларни эл-юрт учун фойдали одамлар қилиб тарбиялаш оналикдан асосий мақсад, бош бурч эканлигини унутди. Бошн сатанглиқдан чиқмай қолди. Ўз ҳузур-ҳаловатини кўзлаб, фарзандлари юзига оёқ тиради, уларни, ҳатто норасида ўғил-қизларини ҳам ташлаб кетди.

Ҳаёт ҳақиқати шуки, ҳар бир фарзанд ота-онаникигина, оиланикигина эмас. У жамиятда яшайди, шу жамиятнинг аъзосидир. Бинобарин, жамият ҳам уларни ҳеч қачон ўз ҳолига ташлаб қўймайди, ота ўрнига ота, она ўрнига оналик қилиб, балки, улардан ҳам аъло тарбия бериб вояга етказади. Етти нафар ака-ука, опа-сингил Шодиевларнинг эл ардоғида эканлиги, уларга бутун бир коллектив хўжалик аъзолари ғамхўрлик қилаётгани сабаби ҳам ана шунда.

М. КАРОМОВ.
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

СПОРТ

Евгений Маркелов республикамизнинг етакчи гимнастикачиларидан ҳисобланади. Тошкентлик бу спортчи Ўзбекистон чемпионидир. Наманганадаги 16-ўрта мактабнинг ёш спортчилари халқаро класслн спорт мастери Ҳасан Зангиев номини ҳурмат билан тилга олишади. Эркин кураш устаси Ҳ. Зангиев бу мактабда ёшларга устозлик қилмоқда. Суратларда: гимнастикачи Е. Маркелов (чапда), Ҳ. Зангиев ёшлар билан машғулотда.

Р. Ашуров ва Ҳ. Ҳайдаров фотолари. (ЎзТАГ).

ФУТБОЛ:

БЎЛИНГАН ОЧКОЛАР

Мамлакат чемпионатининг 23-тур ўйинлари очколарнинг ўзаро баҳам кўрилиши билан диққатга сазовор бўлди. Тўққиз учрашувдан бештасида очколар тенг бўлинди. Фақат москвалик темирйўлчилар дуранг ҳисобидаги учрашувлари тўққизтага етганлиги туфайли очкосиз қолишди. Янгиланган составда куч синашаётган пахтакорчилар ҳам бу сафар ўз ҳисобларига битта очко қўшдилар. «Нефтчи» футболчилари билан Тошкентда бўлиб ўтган учрашувда майдон эгалари ҳужумкорликка қанча зўр беришмасин, ҳисоб очилмай, 90 минут давомида дарвозалар дахлсиз қолди. Бокулик футболчиларнинг ўйин давомида антиқа тактика — майдон ўртасида ўзаро тўп ошириш «машқини» бажаришлари мухлисларни ранжитди. Бу ўйин суръати бўшашиб кетишига сабаб бўлди.

Пахтакорчилар бу сафар қуйидаги тартибда майдонга тушдилар: А. Яновский, В. Нечаев, В. Эннс, М. Бондарев, С. Башкиров, В. Ким, Г. Денисов, В. Глушаков, Р. Файрузов, Т. Шоймардонов, З. Церетели. Учрашувнинг иккинчи қисмида Москванинг «Спартак» командасидан қабул қилинган С. Башкиров ўрнига Н. Амриев, З. Церетели ўрнига Минскнинг «Динамо» коллективидан таклиф қилинган П. Василевскийлар майдонга тушдилар. Пахтакорчилар устози О. Базилевич ҳар бир учрашувда команда составини ҳар жиҳатдан мустаҳкам бўлишига эътибор қилмоқда. Командага янги қабул қилинган ўйинчиларни учрашув мобайнида майдонга тушириш билан коллективнинг ҳужум ва мудофаа чизиқларини яхшилашга аҳамият бериляпти.

Қолган учрашувларда қуйидаги ҳисоблар қайд этилди: «Динамо» (Тб) — «Черноморец» — 3:1, «Зенит» — «Торпедо» — 1:1, «Қайрат» — «Шахтёр» — 1:2, «Арарат» — СКА — 2:0, «Динамо» (Мн) — ЦСКА — 0:0, «Заря» — «Локомотив» — 2:2, «Динамо» (М) — «Динамо» (К) — 0:0, «Крылья Советов» — «Спартак» — 0:5.

БЎЛАЖАК КИНОЧИЛАР МАСКАНИ

Студентлар шаҳарчасига кўп қаватли бинолар, обод квартиралар, равон йўл ва хиёбонлар, анвойи гулзорлар янада чирой бағишламоқда. Яқинда бу ерда архитектура санъатининг сўнгги ютуқлари асосида яна бир муҳташам бино қад кўтарди. «Главташкентстрой»га қарашли 6-трестнинг 32-қурилиш бошқармаси бинокорлари ажойиб комплексни — Наби Ғаниев номидаги Тошкент кинотехникуми биносини жадал суръатлар билан қуриб, фойдаланишга топширдилар. Бу уч қаватли бино замонавий услубда қурилганлиги, ташқи кўриниши жиҳатидан ўзига хослиги билан кўпчиликнинг диққатини тортмоқда.

Тошкентдаги «Гипровуз» институти лойиҳаси билан қурилган бу ҳашаматли бинода ўқувчилар назарий ва амалий билимларни пухта ўрганадилар, ҳозирги замон киноаппаратларининг тузилиши билан танишадилар, уларни монтажлаш ва эксплуатация қилиш сирларини эгаллайдилар. Шунингдек, бу ерда аҳолига маданий хизмат кўрсатиш, кинофикация ва кинопрокат ишини планлаштириш бўйича мутахассислар тайёрланади.

— Шу кузда ўқув юртимиз ташкил этилганига йигирма йил тўлади, — дейди техникум директори Турсунхўжа Ҳидоятхўжаев. — Лекин ҳанузгача доимий биномиз йўқ эди. Техникум охирги пайтларда Революция хиёбони яқинидаги бинода жойлашган эди. У ерда машғулотлар ўтказиш учун шароит етишмасди. Аудиториялар тор, аппаратларни қўйишга жой топилмасди. Ётоқхона ҳам, клуб ҳам йўқ эди. Ҳозир эса аҳвол бутунлай бошқача. Янги бинода ўқувчилар пухта билим олишлари учун барча шароитлар муҳайё.

Чиндан ҳам шундай. Ажойиб қилиб безатилган вестибюлга киришингиз билан бунга ишонч ҳосил қиласиз. Чап тарафда 100 ўринли ўқиш зали ҳам бўлган кутубхона, ўнг томонда 150 ўринли кинозал. Лабораториялар ва кабинетларда ўқувчилар олган билимларини амалиётда қўллайдилар.

Ўзбекистон ССР Кинематография давлат комитети ўқувчиларнинг пухта билим олишларини кўзлаб, кўплаб киноаппаратлар, кучайтиргич қурилмалари, тақсимловчи қурилмалар, бошқарувчи пульт ва бошқа жиҳозларни техникумга ажратди. Ҳозирги кунда юқори курс талабалари бу жиҳозларни малакали ўқитувчилар ёрдамида лабораторияларга монтаж қилмоқдалар. Янги бинода ўқувчилар кино техникасининг замонавий асбоб-ускуналари ва жиҳозларини ўрганиш билан бирга спорт зали ва ёзги спорт майдончасида чиниқадилар.

Техникумда 1979—1980 ўқув йили учун талабалар қабул қилиш тугалланди. Бу йил янги бино 480 ўқувчини ўз бағрига олди. 320 ўқувчи сиртдан таълим олади. Улар техникумни битиргач «Узкинохроника», «Ўзбекфильм», «Ўзбектелефильм» студияларида, шаҳар ва қишлоқлардаги кинотеатрларда техник, киномеханик ва техноруk бўлиб ишлайдилар.

Техникум ташкил этилган даврдан бери ўтган йигирма йил мобайнида икки мингдан ортиқ малакали мутахассис тайёрланди. Улар республикамиз шаҳар ва қишлоқларида, шунингдек, Фрунзе, Астрахань, Ашхобод, Омск, Тюмень ва бошқа шаҳарларда муваффақиятли ишламоқдалар. Ўтган йил янги — экономика ва планлаштириш бўлими ҳам иш бошлади. Янги ўқув корпуси техникумда ўнинчи беш йиллик охиригача мутахассислар тайёрлаш сонини икки баравар ошириш имконини берди.

Ш. МИРҲАБИБОВ.
Тошкент.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ва эълонлар

Т. Г. ШЕВЧЕНКО НОМЛИ НУКУС ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ
КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

педагогика ва психология — мудир (фан доктори, профессор, фан кандидати, доцент), доцент;
умумий ва рус тилшунослиги — катта ўқитувчи (фан кандидати), ассистентлар (2 ўрин);
ҳуқуқшунослик — доцент (фан кандидати);
қишлоқ хўжалигини механизациялаш — катта ўқитувчи (механизмлар ва машиналар назарияси ихтисоси бўйича техника фанлари кандидати); ўқитувчилар — **қишлоқ хўжалик машиналари, тракторлар ва автомобиллар, машиналар деталлари ва иссиқлик техникаси, машиналар эксплуатацияси ва ремонти;**
рус ва чет эл адабиёти — доцент (фан кандидати), ўқитувчи;
сиёсий иқтисод — ўқитувчи;
ўзбек тили ва адабиёти — ўзбек тили мутахассислиги бўйича ўқитувчи;
ҳисоблаш математикаси — ҳисоблаш машиналари ва программалаштириш, бошқаришнинг автоматик системаси (АСУ) мутахассисликлари бўйича ўқитувчилар;
география — доцент (фан кандидати), физик география ўқитувчиси;
назарий физика — ўқитувчи (фан кандидати);
химия — ўқитувчи;
КПСС тарихи — ассистент;
агрономия — кафедра мудири (фан доктори, ишлаб чиқариш ёки педагогик стажга эга бўлган фан кандидати), **агрохимия, селекция ва уруғшунослик** — ўқитувчилар (фан кандидатлари), **фитопатология ва энтомология** — ўқитувчилар;
экономика — катта ўқитувчилар (иқтисод фанлари кандидатлари: халқ хўжалиги тармоқлари экономикаси, бухгалтерия ҳисоби назарияси), **қишлоқ хўжалик экономикаси, саноатда бухгалтерия ҳисоби** — ўқитувчилар.
Чет тиллари — лотин тили ўқитувчиси;
рус тили — ўқитувчилар (2).
Конкурс муддати — 16 сентябргача.
Адрес: 742005, Нукус шаҳри, Университет кўчаси, 1-уй.

БУХОРО ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА ЕНГИЛ САНОАТ ТЕХНОЛОГИЯСИ ИНСТИТУТИ
КАФЕДРАЛАР БЎЙИЧА
профессор-ўқитувчилар составидаги
ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРГА

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

мудир: физика, қишлоқ хўжалик машиналари, саноат-граждан қурилиши архитектураси, КПСС тарихи, фалсафа, геодезия ва геология фанлари, механика, озиқ-овқат ишлаб чиқариш жараёнлари, аппаратлари ва автоматлаштириш;
доцентлар: КПСС тарихи, физика, математика (2 ўрин), саноат-граждан қурилиши архитектураси;
катта ўқитувчилар: умумий электротехника (2), нон ёпиш, макарон ва қандолатчилик технологияси, умумий овқатланиш технологияси, озиқ-овқат ишлаб чиқариши жараёнлари ва аппаратлари, таълимнинг техника воситалари, саноат граждан архитектураси (4), қурилиш конструкциялари (4), темир-бетон конструкциялари, металл конструкциялари, тупроқ ва фундамент асослари механикаси, ёғоч ва пластмасса конструкциялари, қурилиш ишлаб чиқариш технологияси, металл қирқиш станоклари, жараёнлар назарияси, табиий ва химиявий толаларни йигириш технологик ускуналари, тўқимачилик машиналарини лойиҳалаш асослари, тўқимачилик корхоналарини ташкил этиш ва планлаштириш, толавий материаллар механик технологияси, материаллар қаршилиги (2), назарий механика, механизмлар ва машиналар назарияси;
ассистентлар: математика (2), қурилиш конструкциялари (2), саноат-граждан қурилиши архитектураси (3), электротехника (2), умумий иссиқлик техникаси, гидравлика, механизмлар ва машиналар назарияси, назарий механика, қурилиш ишлаб чиқариш технологияси, жараёнлар назарияси, табиий ва кимёвий толаларни йигириш технологик ускуналари, жисмоний тарбия (3), таълимнинг техника воситалари.
Конкурс муддати — эълон чиққан кундан бошлаб бир ой.
Адрес: Бухоро шаҳри, Ленин комсомоли проспекти.

«СРЕДАЗТРАНССТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ ЎҚУВ ПУНКТИ
ғишт терувчилар, дурадгорлар, монтажчилар, йўл монтёрлари тайёрлайдиган курсларга
ҲАР ОЙДА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш муддати — 3 ой.
Ўқишга 17 ёшдан кичик бўлмаган йигит ва қизлар қабул қилинади.
Ҳар ойда 76 сўм стипендия тўланади.
Машғулотлар рус тилида олиб борилади.
Курсларни тугатганлар Тошкент, Сирдарё, Навоий, Чоржўй, Хўжайли, Арис шаҳарларидаги қурилиш бошқармаларига ишга юбориладилар.
Отпуска вақтида ишчи ва унинг қарамоғидаги бир кишига Совет Иттифоқининг хоҳлаган жойига бориш учун темир йўл билети берилади.
Иш ҳақига 30 процент қўшимча ҳақ ва пояс коэффициенти қўшиб тўланади.
Ўқишни хоҳловчилар ишлаб бериш муддати тугагандан сўнг йўлланма билан ўқишга юбориладилар ва уларга оширилган стипендия тўланади.
Ёлғизлар ётоқхона билан таъминланадилар.
Адрес: 700105, Тошкент шаҳри, Манжара кўчаси, 175/3-уй, (55-автобуснинг «Мактаб-интернат» бекати). Телефон: 91-29-57.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 4/IX да **Аида**, 5/IX да **Оққушлар кўли.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 4/IX да **Рўйхатларда йўқ**, 5/IXда **Томоша давом этади.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА «КИЧИК ЮЛДУЗЛАР ШУЪЛАСИ» ЛИЛИПУТЛАР ЦИРКИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ.

●

ДЕЛЕГАТЛАР ДИҚҚАТИГА!
ЎЗБЕКИСТОН ССР КИТОБСЕВАРЛАР ЖАМИЯТИНИНГ II СЪЕЗДИ
5 сентябрь соат 11.00 да «Ўзбекбирлашув»нинг мажлислар залида
(Ўзбекистон кўчаси, 45-уй)
ОЧИЛАДИ
Делегатлар 4 сентябрь соат 10.00 дан 20.00 гача Республика правлениесида ва 5 сентябрь соат 9.00 дан бошлаб «Ўзбекбирлашув»нинг мажлислар залида рўйхатга олинадилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги ва республика колхозларининг республика Совети Президиуми Тошкент область Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси

Юнус ТУЛАГАНОВнинг

вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент давлат университети коллективи, табиий фанлар факультетлари КПСС тарихи кафедрасининг доценти И. И. Ибрагимовга, онаси

Хатира УСМОНОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БУГУН
МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Халқаро болалар йилига. 10.55 — Фильм-спектакль. 12.25 — Иккинчи лирик симфония. 12.45 — 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.30 — Сиз яратган боғ. 17.00 — Сенинг ленинча кутубхонанг. 17.45 — Ёш солистлар концерти. 18.15 — Горнчилар қаердасиз! 18.45 — Подмосковье меридиани. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Хўжаликни бошқариш механизмини такомиллаштира бориб. 19.45 — Қалбга яқин қўшиқлар. 20.35 — Пекиннинг бугунги сиёсати. 21.30 — Время. 22.05 — Фестиваллар. Конкурслар. Концертлар... 23.10 — Ҳужжатли фильм.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги. 12.00 — Кинокўрсатув. 12.30 — Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги. 13.00 — Дерсу Узала. Бадиий фильм. 1-серия. 18.20 — Тенгдошлар ижоди. 18.50 — Концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Фильм-концерт. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Беш йиллик. Тўртинчи йил. 21.30 — Время. 22.05 — Пахтакорлар учун кўрсатув. 22.20 — Музикали кинокомедия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

18.40 — Болалар учун фильм. 19.20 — Ўқув кўрсатуви. 20.00 — Янгиликлар. 20.20 — Фильм-концерт. 20.50 — Ҳужжатли фильм.

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ватан ҳақида қўшиқ куйлаймиз. 9.30 — Жаҳон халқларининг қўшиқлари. 12.10 — Ўзбекистон ишчиси. 13.00 — Конкурс давом этади. 13.30 — Микрофон олдида Япониянинг таниқли артистлари. 14.00 — Савдо ходимлари пахтакорлар хизматида. 18.50 — Ёшлик. 19.45 — Журналистларнинг халқаро семинарида. 20.25 — Қувноқ тароналар. 20.50 — Ўзбекистон чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 21.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. 22.28 — Лирик концерт. 23.20 — Пахтазор қўшиқлари.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700000, Тошкент—П, Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР: редактор — 33-65-45, 32-53-04, редактор ўринбосарлари — 33-79-14 32-53-05, 33-06-83, 32-55-04 масъул секретарь — 33-44-55, 32-55-05, секретариат — 33-72-83, 32-53-06; БЎЛИМЛАР: партия турмуши — 33-34-69 32-53-97, 32-57-19, марксизм-ленинизм назарияси пропагандаси — 32-55-70 халқаро ҳаёт — 32-54-18 саноат транспорт ва капитал қурилиши — 33-47-80, 32-53-14, 32-54-09, қишлоқ хўжалиги — 33-76-04, 32-53-15, 32-53-70; адабиёт ва санъат — 33-20-36, 32-54-35, 32-55-16, совет қурилиши — 32-57-20; 32-54-26, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 33-44-51, 32-57-21, 32-54-24, ахборот ва спорт — 33-14-24, 32-55-17, 32-54-26, 32-54-27, хатлар ва оммавий ишлар — 33-21-43, 33-35-53, 32-53-18, 32-53-20, 32-53-21, 32-54-13 иллюстрация — 32-57-22, коммунистик тарбия — 32-54-29, стенографистка — 33-73-43, 32-54-05, жамоатчилик қабулхонаси — 33-89-26, 32-52-26; эълонлар бўлими — 33-81-42; ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ: ҚҚАССР — 2-42-62; Тошкент — 32-53-20; Самарқанд — 5-19-71; Сирдарё — 2-09-70; Сурхондарё — 3-55-35; Хоразм — 5-51-24; Бухоро — 3-31-42; Қашқадарё — 61-35; Фарғона — 4-20-84; Наманган — 6-79-92; Андижон — 4-48-85; Жиззах — 31-66. Нашриёт диспетчери — 32-78-94. Нашриёт телефон станциясининг навбатчиси — 33-90-50.

Р. 02139. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Е. — 203.